

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Ároktő Község Önkormányzata

2019-2024

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	8
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása	10
2. Stratégiai környezet bemutatása	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	13
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	35
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	48
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	53
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	59
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	62
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	64
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	65
1. A HEP IT részletei	65
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	65
A beavatkozások megvalósítói	65
Jövőképünk.....	66
Az intézkedési területek részletes kifejtése	67
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	74
3. Megvalósítás	76
A megvalósítás előkészítése	76
A megvalósítás folyamata	76
Monitoring és visszacsatolás.....	78
Nyilvánosság.....	78
Érvényesülés, módosítás.....	80
4. Elfogadás módja és dátuma	81

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Ároktő Község Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az Önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

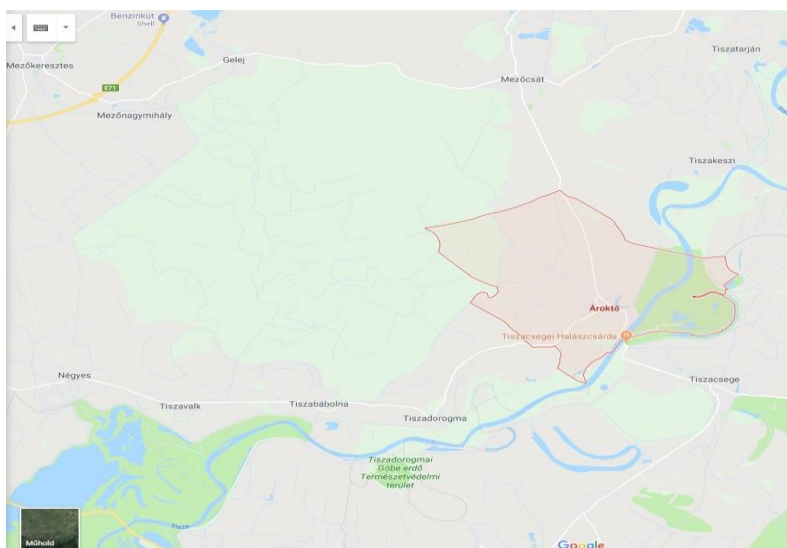
Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja és folytatása a 28/2013. (XI. 26.) határozattal elfogadott HEP dokumentumnak.

Ismételten szükséges a feladatok felülvizsgálata, valamint a mutatószámok változása függvényében sort kell keríteni a kötelező és önként vállalt feladatainak fejlesztésére, átalakítására ahhoz, hogy az Önkormányzat 2018-tól is hatékonyan, illetve még hatékonyabban tudja működtetni az intézményhálózatát, illetve ellátni a kötelező feladatokat és lehetőség szerint az önként vállalt feladatok és a fejlesztések terén is tudjon előre lépni.

A település bemutatása

Ároktő község a Tisza folyó jobb partján fekszik, Mezőcsáttól dél-délkeletre 11 km; Tiszadorogmától észak-északkeletre 9 km; a folyó bal partján elterülő Tiszacsegétől északnyugatra 5 km távolságra. A közúti forgalomba a Miskolc – Nyékládháza – Mezőcsát – Borsodivánka – Poroszló illetve Borsodivánka – Mezőkövesd útvonal kapcsolja be. A Tiszántúl tájaira a tiszacsegei közúti réven át vezet útvonal, amely érinti Ároktőt. Településünk síkvidéki település, belterülete 153,2245 ha. Lakóinak száma 1181 fő. Belterületi úthálózat hossza 14.5 km, ebből mintegy 8 km kőzúzalékkal borított.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

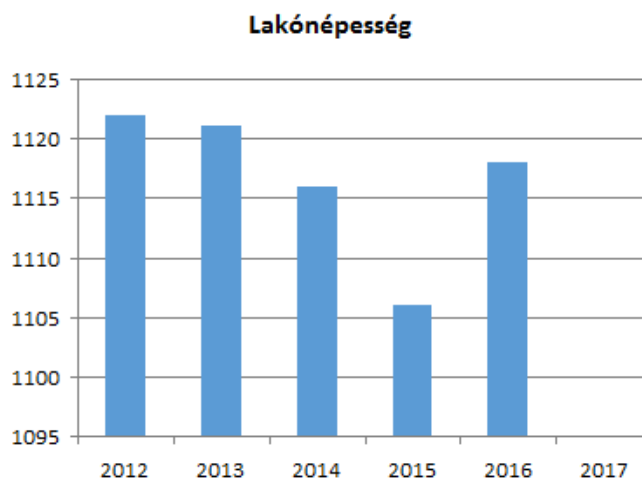
A terület már az őskorban is lakott volt. Feltehetőleg errefelé húzódott a Csörsz árka nevű szarmata sáncrendszer. Számos történelmi adat mellett az 1996-ban feltárt avarkori sírok is azt bizonyítják, hogy a település már a Honfoglalás előtt létezett. A régészeti leletek a Miskolci Herman Ottó Múzeumba lettek kiállítva. A települést először 1067-ben említik „Aruk” néven. A középkorban hol a cserépvári, hol a tokaji uradalom része volt. A török uralom idején súlyos csapások érték a falut, többek között sáskajárás is. A következő századok is sok megpróbáltatást hoztak, a kuruc korban a rácok, az 1848-49-es szabadságharc során az oroszok fosztották ki, 1869-ben pedig a falu nagy része leégett.

Nevét a Csörsz-árokra kapta. Előtagja a magyar árok főnév, utótagja a magyar alsó vég, torkolat értelmű főnév. A Csörsz-árok torkolati részére utal. A község mellett húzódik a Római Birodalom egykori védelmi sáncrendszerének maradványa. A „Csörsz árka” című magyar népmonda Csörsz avar király és Délibáb királynő történetét fűzi a több kilométer hosszan elnyúló, Jászárokszállásig húzódó árok keletkezéséhez, e monda meséli el Ároktő község keletkezését is. A mondát 1846-ban Tompa Mihály is feldolgozta „Népregék és mondák” című gyűjteményében.

Népesség

Ároktő állandó lakossága 2018. január 1-jén 1181 fő, melyből a férfiak száma: 587 fő, a nők száma: 594 fő.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 0101)	Változás
2012	1122	bázis év
2013	1121	99,9%
2014	1116	99,6%
2015	1106	99,1%
2016	1118	101,1%
2017		0,0%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR		

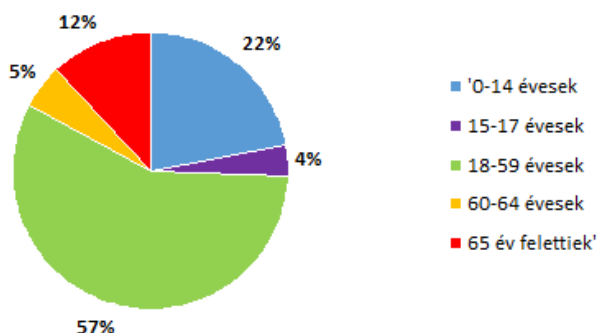

A fenti adatokból megállapítható, hogy Ároktő község lakónépessége (lakóhellyel és tartózkodási hellyel rendelkezők száma) állandónak mondható. Nagymértékű változás nem figyelhető meg.

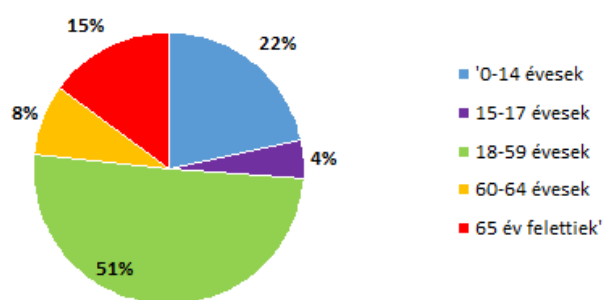
A 2.1. számú táblázat, illetve a kördiagramok a 2016. évi állandó népesség (bejelentett állandó népesség) adatait tartalmazza, korosztályos és nemenkénti bontásban. A táblázatból és a kördiagramokból megállapítható, hogy a lakosság nemenkénti megoszlása összességében kiegyenlített. Érdekes jelenség, hogy az aktív korú férfilakosság száma nagyobb, de a 60-64 éves korosztály és a 65 év feletti korosztály esetében ez az arány megfordul, így ebben a korcsoportban a nők aránya magasabb.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak (TS 0303)	Nők (TS 0304)
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	592	599	1 191	49,71%	50,29%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			59		
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	130	130	260	10,92%	10,92%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	22	26	48	1,85%	2,18%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	338	303	641	28,38%	25,44%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	31	50	81	2,60%	4,20%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	71	90	161	5,96%	7,56%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR					

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

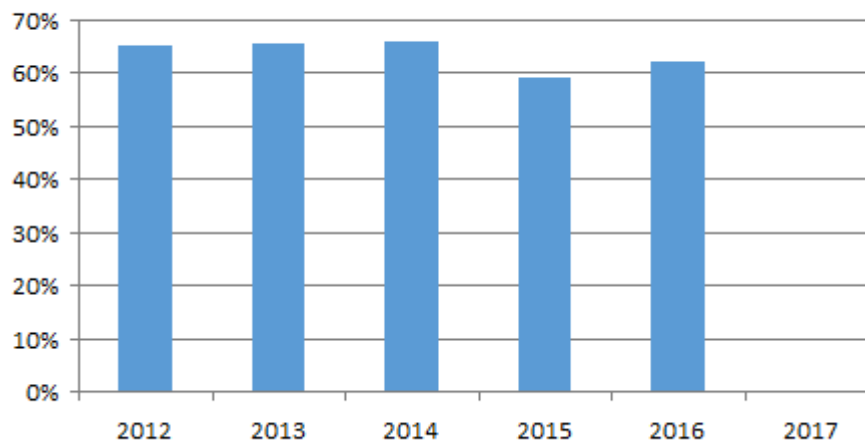
2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma			0
16 éves gyermekek száma (TS 0501)	15	16	1
17 éves gyermekek száma (TS 0502)	23	13	-10
Összesen	38	29	-9
Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok			

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2012	159	244	65,16%
2013	164	250	65,60%
2014	167	254	65,75%
2015	160	271	59,04%
2016	161	260	61,92%
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

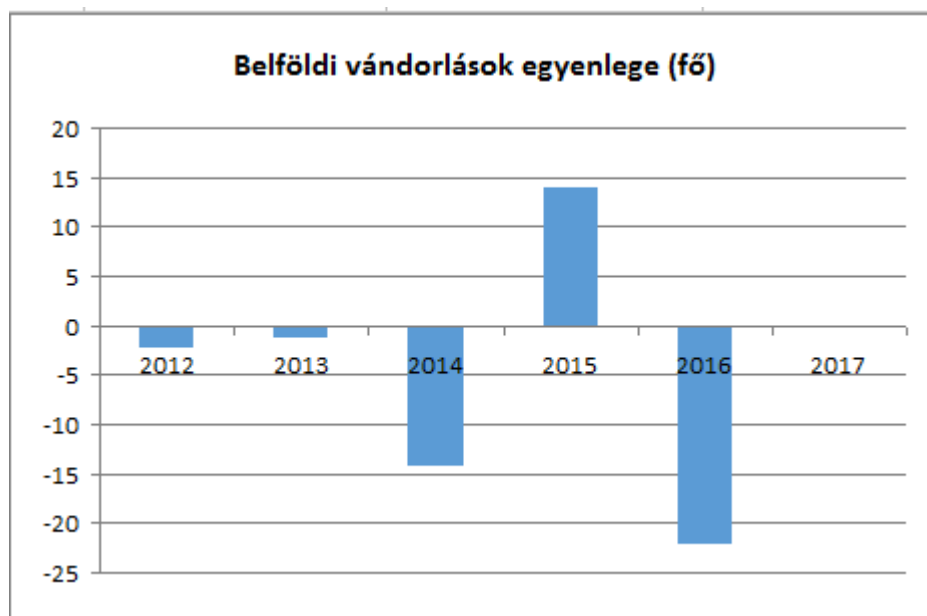
Öregedési index (%)

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. A fenti adatokból megállapítható, hogy Ároktő lakossága nem tekinthető előregedőnek. A népesség csökkenése nemcsak az előregedés következménye az állandó elvándorlás is szerepet játszik. A 4. számú táblázatból is látszik, hogy évről évre többen költöznek el, mint ahányan betelepülnek. Településünk egyik komoly problémája a lakosságszám fogyás.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

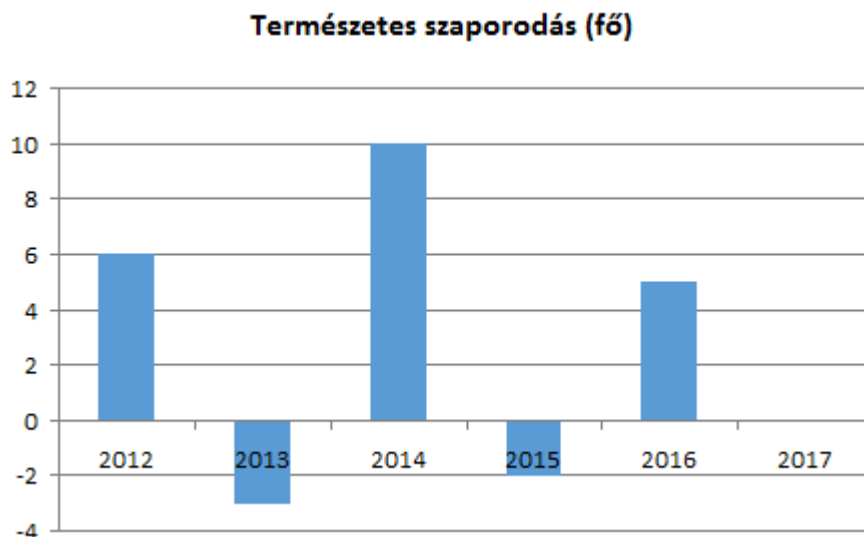
Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2012	42	44	-2	-1,7
2013	32	33	-1	-0,8
2014	43	57	-14	-11,73
2015	62	48	14	11,61
2016	31	53	-22	-18,47
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR				

A statisztikai alapinformációk alapján Ároktőn a természetes szaporodás/fogyás egyenlege negatív, ami szintén, egyértelműen a lakosság előregedését mutatja. Mindez az öregedési index (%) diagramján is látható. A 2015. évben egy nagymértékű bevándorlás figyelhető meg.

Szerencsésnek mondható, hogy az élve születések száma az elmúlt 5 év adatait tekintve majdnem mindig megelőzi a halálozások számát. A 2014-es év kiemelkedő volt az élve születések számát tekintve.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás			
Év	Élveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő) (TS 0703)
2012	20	14	6
2013	16	19	-3
2014	21	11	10
2015	21	23	-2
2016	17	12	5
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

Értékeink, küldetésünk

Településünk síkvidéki település, belterülete 153,2245 ha. Lakóinak száma 1191 fő. Belterületi úthálózat hossza 14,5 km, ebből mintegy 8 km közúzalékkal borított. Ároktő gazdasági életét meghatározza a környezet és a táj jellege. Az itt élő emberek főleg mezőgazdasággal foglalkoznak és régen elterjedt volt a halászat is. Munkalehetőséget az önkormányzat által fenntartott óvoda, egészségügyi intézmények, a Biztos Kezdet Gyerekház és az önkormányzati hivatal biztosít. Az alacsony iskolai végzettségű munkanélkülieknek a közfoglalkoztatás biztosít munkalehetőséget. A településen magas a romák aránya, sok a halmozottan hátrányos helyzetű család, ebből adódóan nagyon sok a munkanélküli is. A településen 1-8. osztályos általános iskola, 2 csoportos óvoda működik. Van védőnői szolgálat, gyógyszerár, háziorvosi rendelés, mely heti két alkalommal helyettesítéssel történik.

A település az évek során szépen fejlődött, gyarapodott. Pályázati forrásból felújításra került az általános iskola, az óvoda, korszerű konyha került kialakításra, melynek köszönhetően a szociális étkeztetésre normatívát tud az önkormányzat biztosítani. Szintén felújításra került egy régi általános iskola, melyben gyógynövény-gyűjtés és szárítás történik. Kistérségi pályázatnak köszönhetően 9 település összefogásával egységes falukép kialakításával padok, asztalok, szeméttárolók, virágos ládák kerültek elhelyezésre a település különböző pontjain. A településen biztosított az esélyegyenlőség, mivel férfiak-nők egyformán vannak bevonva a közfoglalkoztatásba, a roma és magyar között nincs különbség mindenki egyenlő esélyekkel rendelkezik.

Az ároktői emberek komoly értéknek tekintik hagyományaikat, igyekeznek sokat tenni annak ápolásáért, megőrzéséért. Értéknek tekintik ugyanakkor a természeti és az épített környezetet, valamint a faluban élő gyermekeket, időseket és minden lakost. A településre érkezve a hagyomány megőrzésére Csörsz emlékpark található. A parkban az avar kori ásatásoknak állított emléket az önkormányzat. A főtéren az I. és II. Világháború áldozatainak állított emlékmű és a Bükki Nemzeti Park Tájháza található. Kora tavasztól késő őszig sok látogatót vonz a festői szépségű táj. Számos pihenni, kikapcsolódni vágyó ember keres felüdülést a Tisza partján.

Az átutazók gyakran időznek a településen, ellátásukat a Nyírzem COOP, valamint helyi kereskedelmi egységek biztosítják. Védett természeti értékeink között említhetjük, hogy Ároktő a Borsodi Mezőségi Tájvédelmi körzetének része. Maradandó élményt nyújt az Ároktőt Tiszacsegével összekötő komppal a Tiszán átkelni és a túlsó parton hajóra szállni. Lehetőség van parti és csónakos horgászatra is a Tisza Holt ágán, illetve a Tiszán.

Településünk küldetése a hagyományok ápolása, a természeti és az épített környezet épségének megóvása. A statisztikai adatokból kitűnik, hogy Ároktő egyre jobban elöregedő település, amely kettős küldetést jelent számunkra, egyrészt egyre fokozottabb törődés az időskorú lakosokkal, melynek szép példáját mutatja a településen működő nyugdíjasklub tagjainak összefogása és a 2013. évben pályázat útján részükre kialakított idősok nappali ellátását biztosító épület. Az épületben különböző programokat szervezhetnek maguknak. Másrészt mindent megtenni annak érdekében, hogy a fiatalok megtalálják céljaikat a településen és felnőtt korukban ne kelljen elvándorolni a településről.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket,
- a köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
 - a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk,
- különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.)

- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikához: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az Önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet.

Az előbb hivatkozott jogszabályok által meghatározott esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi rendeletek:

- 1) Ároktő Község Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális ellátások helyi szabályairól szóló 4/2015. (II. 24.) önkormányzati rendelete.
(meghatározza a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások formáit, igénybevételük feltételeit)
- 2) Ároktő Község Önkormányzat Képviselő-testületének a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 12/2013. (VI. 25.) önkormányzati rendelete.
(meghatározza a szociális ellátások egyes formáit, igénybevételük rendjét és az intézményi térítési díj megállapítását, a kedvezményeket)

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Ároktő Község Önkormányzatának 2018. évi költségvetése: mely tartalmazza a szociális és gyermekjóléti ellátásokat, pályázati forrásokat.

Gazdasági program 2015-2019 évekre: a gazdasági program esélyegyenlőséggel kapcsolatos rendelkezése a gazdaságfejlesztési célkitűzései között szerepel a belterületi úthálózat fejlesztésének folytatása, az Agráripari Klaszter épületének fűtése korszerűsítése és energetikai fejlesztése. A gyógy- és fűszernövények feldolgozásának fejlesztése a tartós munkahelyteremtés érdekében, szennyvíz csatornahálózat kiépítése, településfejlesztés. A kultúra, oktatás, sport célkitűzések között szerepel a katolikus és református templom felújítása, helyi identitást erősítő szabadidős programok, rendezvények szervezése a fiatalok és az egész lakosság számára, műfüves focipálya kiépítése.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Ároktő a Mezőcsáti Kistérség Többcélú Társulásának a tagja és a Mezőcsáti Járáshoz tartozik. A Kistérségi Társulás által megalkotott Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Terv, valamint a Helyi hulladékgazdálkodási terv hatálya településünkre is kiterjed, azzal, hogy az Esélyegyenlőségi Stratégia a helyi sajátosságokon alapul. Önkormányzatunk a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatási feladatainak ellátását a Mezőcsáti Kistérség Többcélú Társulás Humánszolgáltató Központtal együttműködve biztosítja. A családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatás és a házi segítségnyújtás, mint szolgáltatások igénybevételeinek feltételeit a Társulási megállapodás tartalmazza.

A társulás településein élő lakosok egyenlő esélyű hozzáférést az által biztosítják az önkormányzatok, hogy a településeken, így Ároktőn is működik a házi segítségnyújtás, a szociális étkeztetés és helyben van a Mezőcsáti Közös Önkormányzati Hivatal Ároktői kirendeltsége.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését a Központi Statisztikai Hivatal, TEIR – Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, TÁKISZ, a helyi Önkormányzat adatbázisa, valamint helyi adatgyűjtés szolgálta. A község területe 39,64 km², ebből a belterület 1,64 km², a külterület nagysága 38 km². Az ingatlanok száma 376 db. Az ivóvíz hálózat hossza 11,3 km, rákötések száma 267 db, és 23 db közkifolyó áll a vezetékes ivóvízzel nem csatlakozott lakásokban élők rendelkezésére. Szennyvízhálózattal a település nem rendelkezik. A vezetékes gáz hálózatra 169 lakás kapcsolódott, azonban a magas költségek miatt egyre többen térnek át a hagyományos fűtési módokhoz. A településen vezetékes telefonhálózat és internethálózat van és elérhetőek a mobilszolgáltatók általi szolgáltatások is. A szilárd háztartási hulladék elszállítását és kezelését a BMH Nonprofit Kft. látja el. Az önkormányzat tulajdonában álló épületek közül az orvosi rendelő, fogorvosi rendelő, az iskola, óvoda, a Tompa Mihály Községi Ház és az önkormányzat hivatala akadálymentesen megközelíthető.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A roma lakosság száma nincs kimutatva Ároktő községben.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége is. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, valamint a falusi lakókörnyezet. Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma. Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A településen a cigány/romák aránya 75-80 % között van, az általános iskolában 96 % és az óvodában viszont eléri a 98 %-ot is. Közülük nagyon sok család él mélyszegénységben, de sokan vannak, akik szeretnének, illetve kiemelkednek e körből. A településen nincs hátrányos megkülönböztetés, mindenki egyenlő.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

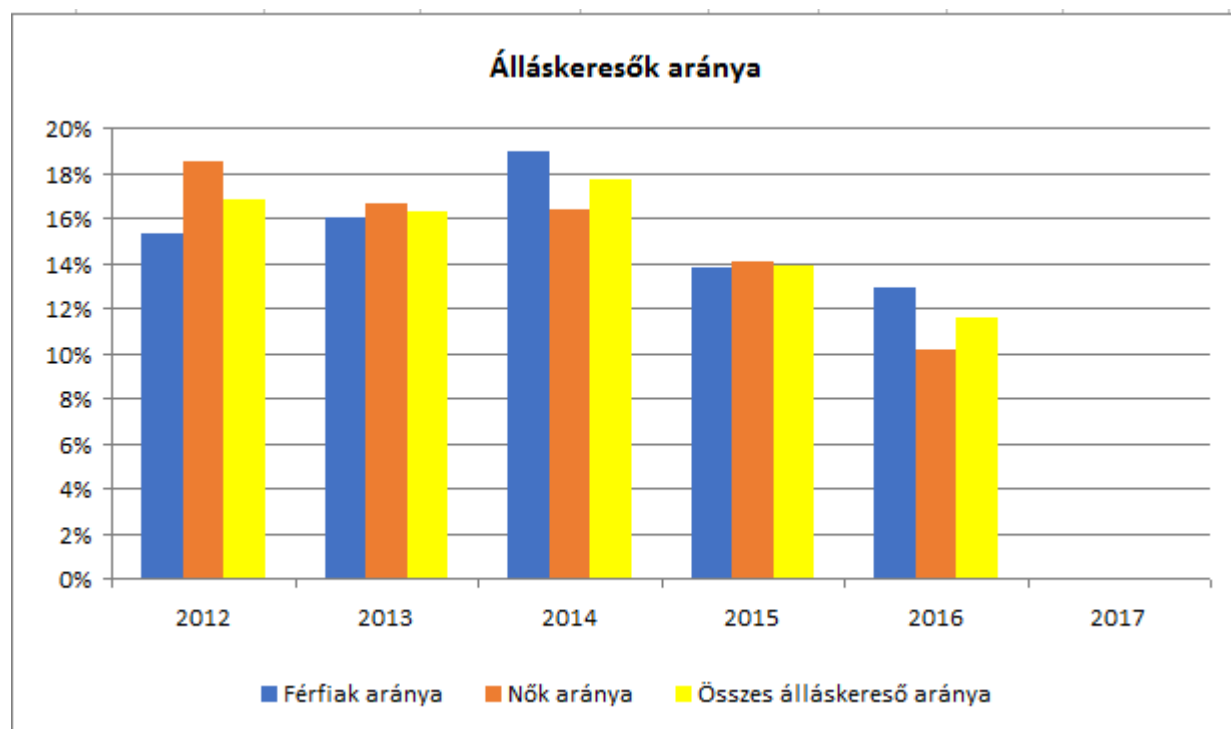
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Az álláskereső részére álláskeresői ellátásként álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár. Az álláskeresői járadék maximum 90 nap lehet, a munkaerő piaci járulékalap 60 %-a, legfeljebb a minimálbér 100 %-a. (Jelenleg 138.000.- Ft)

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	421	374	795	64,5	15,3%	69,25	18,5%	134	16,8%
2013	413	369	782	66	16,0%	61,5	16,7%	128	16,3%
2014	400	373	773	75,75	18,9%	61	16,4%	137	17,7%
2015	400	375	775	55	13,8%	52,75	14,1%	108	13,9%
2016	391	379	770	50,5	12,9%	38,25	10,1%	89	11,5%
2017			0	60,25	#####	45,25	#####	106	#####

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.1. számú táblázatból megállapítható, hogy míg 2013-ban 16,3 %-os volt a nyilvántartott állás keresők száma a településen, addig 2016-ra ez a szám 11,5 %-ra csökkent. Ugyan a munkaképes korú nők és férfiak száma is folyamatosan csökkent, de nem ez okozta az állás keresők számának csökkenését, hanem a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Mezőcsáti Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályánál (a továbbiakban: Foglalkoztatási Osztály) több lehetőség nyílt a képzésekre és a foglalkoztatásra, valamint a közfoglalkoztatásra. Tendencia településünkön, hogy a fiatalabb, képzettséggel és nyelvtudással rendelkező lakosság elvándorol, nagyobb városokban, illetve külföldön keres megélhetést.

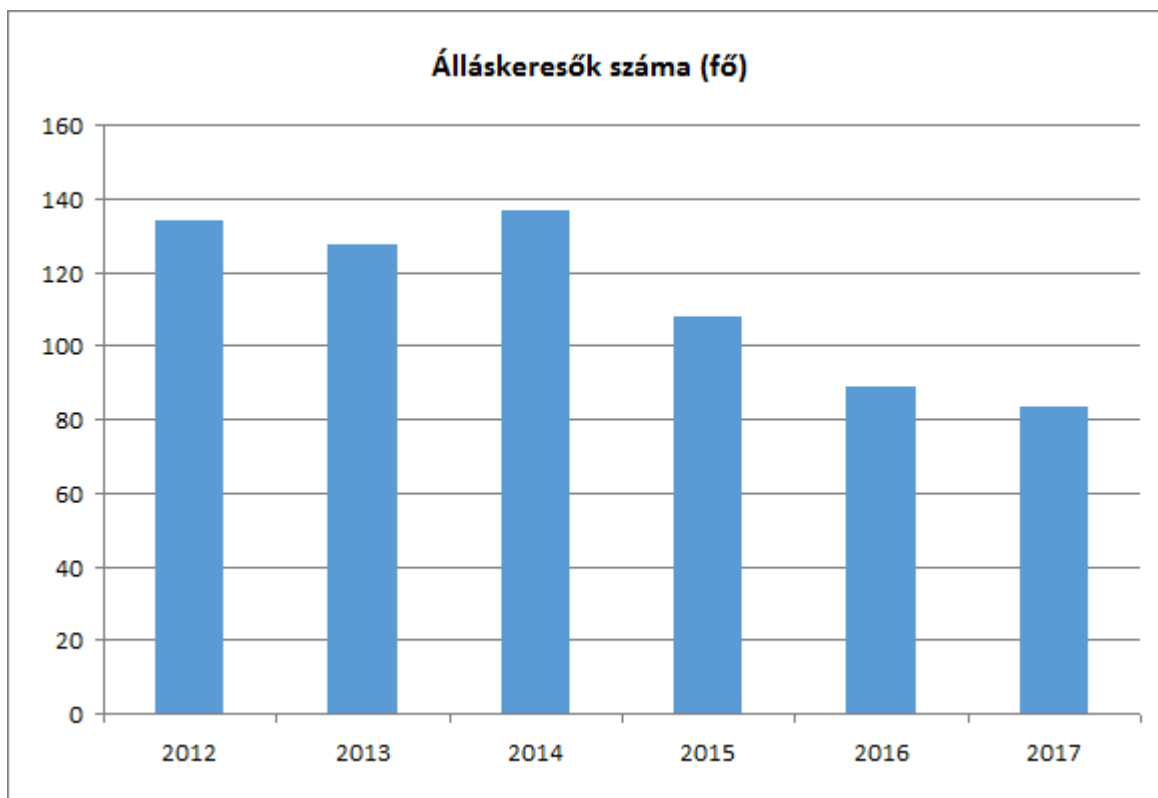
3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		134	128	137	108	89	83
20 év alatti (TS 1002)	Fő	7,25	7,25	11,5	12,5	10,5	9
	%	5,4%	5,7%	8,4%	11,6%	11,8%	10,8%
20-24 év (TS 1003)	Fő	19,75	18,75	20,25	12,5	14,5	15
	%	14,8%	14,7%	14,8%	11,6%	16,3%	18,1%
25-29 év (TS 1004)	Fő	19,75	11,5	14,25	13,75	11	12,5
	%	14,8%	9,0%	10,4%	12,8%	12,4%	15,1%
30-34 év (TS 1005)	Fő	12,75	14,25	16,5	9,5	8,75	7,75
	%	9,5%	11,2%	12,1%	8,8%	9,9%	9,3%
35-39 év (TS 1006)	Fő	13,25	13	15	12,25	10,25	9,75
	%	9,9%	10,2%	11,0%	11,4%	11,5%	11,7%
40-44 év (TS 1007)	Fő	15	15,25	11	7,75	7,75	7,25
	%	11,2%	12,0%	8,0%	7,2%	8,7%	8,7%
45-49 év (TS 1008)	Fő	15,25	13,75	15,25	14	8,25	8
	%	11,4%	10,8%	11,2%	13,0%	9,3%	9,6%
50-54 év (TS 1009)	Fő	14	13,5	13,5	8,25	6,25	4,25
	%	10,5%	10,6%	9,9%	7,7%	7,0%	5,1%
55-59 év (TS 1010)	Fő	11,5	15	16,75	11,25	8,5	6
	%	8,6%	11,8%	12,2%	10,4%	9,6%	7,2%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	5,25	5,25	2,75	6	3	3,5
	%	3,9%	4,1%	2,0%	5,6%	3,4%	4,2%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

Amennyiben a nyilvántartott álláskeresők csoportját szűkebb korcsoportokra tovább bontva vizsgáljuk látható, hogy legkisebb arányban a 20 éven aluli lakosság körében találhatóak regisztrált munkanélküliek. Ennek magyarázata lehet, hogy a 16. életévüket betöltött lakosok többsége még az oktatási rendszerben foglal helyet, középiskolában, vagy azt követő felsőfokú szakképzésben vagy felsőoktatásban vesz részt.

A vizsgált időszakban bár az álláskeresők száma csökkent, annak korcsoportonkénti megoszlása alapján az 59 év feletti lakosság arányának tükrében az növekedett. Ez a folyamat a 2010 óta zajló, lépcsőzetes nyugdíjkorhatár emeléssel, valamint a karkedvezményes nyugdíj megszüntetésével állhat összefüggésben. Ezen felül általánosságban is megállapítható, hogy idősebb korban a mobilitási képesség csökkenésével egyenes arányban növekszik a kiszolgáltatottság is, amennyiben helyben nincs lehetőség a foglalkoztatásra, az idősebb korosztály tagjai gyakrabban válnak munkanélkülivé.

Az Önkormányzat által működtetett közfoglalkoztatási programok próbálják ellensúlyozni az idősebb korosztályra és egyéb hátrányos helyzetben lévő lakosokra nehezedő, főként az alacsony mobilitási lehetőségeikből fakadó terheket azzal, hogy helyben biztosítanak álláslehetőséget számukra. A táblázatot összességében vizsgálva megállapítható, hogy a 20-24 éves korosztályt leszámítva minden korcsoportban csökkent a munkanélküliség.

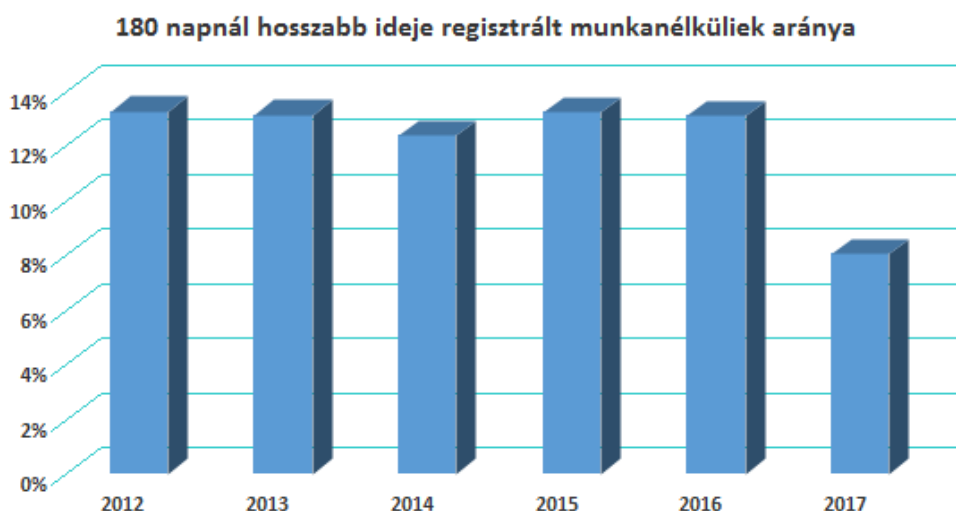

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	13,27	n.a.	n.a.	0	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2013	13,14	n.a.	n.a.	0	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2014	12,38	n.a.	n.a.	0	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2015	13,23	n.a.	n.a.	0	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2016	13,1	n.a.	n.a.	0	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2017	8,06	n.a.	n.a.	0	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.3. számú táblázat jól mutatja, hogy a regisztrált munkanélküliek aránya csökkent a településen. Az álláskeresők aránya évről évre csökken, ennek oka, hogy Ároktő Község Önkormányzatán kívül a Vízügyi Igazgatóság és a Magyar Közútkezelő is indít közfoglalkoztatási programokat. A Foglalkoztatási Osztály számos tanfolyamot indított el, például a gyógynövénygyűjtő, szobafestő mázoló és a kispékező tanfolyamot.

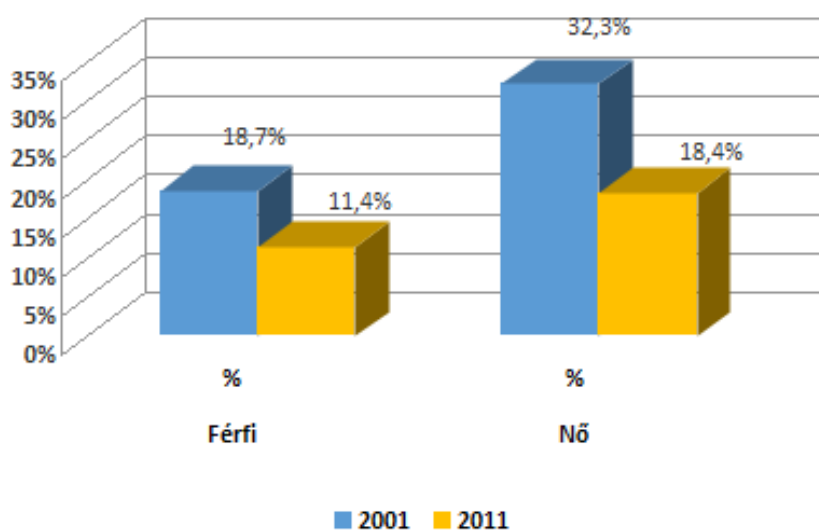
3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma (nincs adat)

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Tíz év átlagát tekintve az iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség száma majdhogynem a felére csökkent, ami jónak mondható. Az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség aránya magas, évről évre csökken azoknak a száma, akik nem rendelkeznek legalább 8 általános iskolai végzettséggel. Mindkét esetben a nőknél figyelhető meg lényeges javulás.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség				
Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	81,3%	67,7%	18,7%	32,3%
2011	88,6%	81,6%	11,4%	18,4%
Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás				

Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában

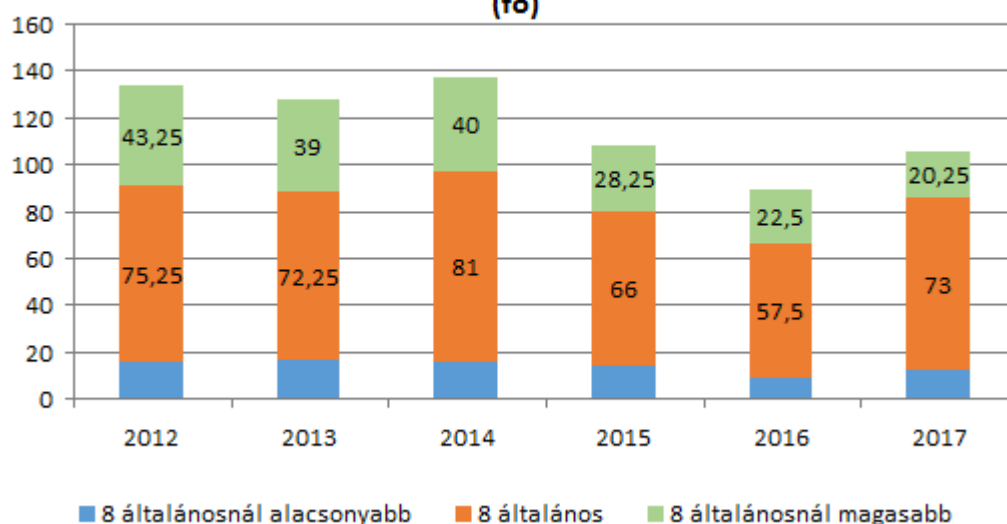

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott állás keresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	134	15,25	11,4%	75,25	56,3%	43,25	32,3%
2013	128	16,25	12,7%	72,25	56,7%	39	30,6%
2014	137	15,75	11,5%	81	59,2%	40	29,3%
2015	108	13,5	12,5%	66	61,3%	28,25	26,2%
2016	89	8,75	9,9%	57,5	64,8%	22,5	25,4%
2017	106	12	11,6%	73	69,2%	20,25	19,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint (fő)

A 3.2.6. számú táblázatban látható 2012 és 2017 között a nyilvántartott álláskereső iskolai végzettség szerinti megoszlása. A regisztrált munkanélküliek között a 8 általánosnál alacsonyabb végzettséggel rendelkezők aránya csekély, 11 % körül mozog. A nyilvántartott álláskereső között a legnagyobb arányban az általános iskolai végzettséggel rendelkező munkanélküliek láthatóak, ezek aránya évről évre növekedett. A 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya évről évre csökkent. Valószínűleg azért csökken a számuk, mert a magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők jobban el tudnak helyezkedni a munkaerőpiacon.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Településünkön nincs adat a felnőttoktatásban résztvevők számáról.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Településünkön nincs adat a középfokú iskolában felnőttoktatásban résztvevők számáról.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás egy, a munkaviszonytól elkülönülten kezelendő, állam által részben vagy egészben finanszírozott speciális jogviszony, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a hátrányos helyzetű álláskereső – kiemelten a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (a továbbiakban: FHT) jogosultak – átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény meghatározza, hogy közfoglalkoztatottként melyek azok a természetes személyek, akik foglalkoztathatóak.

A közfoglalkoztatási jogviszony alapján a közfoglalkoztatott jogosultságot szerez társadalombiztosítási- és a nyugellátásra (táppénz, nyugdíj). Ennek megfelelően – a munkabérhez hasonlóan – a közfoglalkoztatási bér után is meg kell fizetni a munkáltatói terheket, valamint a közfoglalkoztatott bruttó béréből is levonásra kerülnek az adó- és járulékkerhek.

2013-2016. között az állam által meghatározott célok elérésének egyik meghatározó programja volt a kistérségi start mintaprogram, valamint a később erre épülő start-munkaprogram. Ároktőn 2013-ban a kistérségi start mintaprogram keretében mezőgazdaság és közút programokban dolgoztak a foglalkoztatottak. 2015-től már több területen is indult értékteremtő program. Az illegális hulladéklerakók felszámolására indított program célja volt, hogy a kül- és belterületen található lerakott, elhagyott hulladék eltávolításra kerüljön, továbbá a felszaporodott illegális hulladéklerakók megszüntetésével és az ismétlődő lerakások megakadályozásával a környezetet rendben tartjuk, ápoljuk. A közút programban a belterületi úthálózat javítása, karbantartása, a járdák építése, javítása, térburkoló kő lerakása, utak padkázása, vagyis a meglévő értékeink állagmegóvása, valamint az előregedett járdaszakaszok felújítása volt a célunk. A helyi sajátosságokra épülő programelemben különböző területen tevékenykedtek a közfoglalkoztatottak. A mezőgazdasági programelemben Önkormányzati tulajdonú területeken zöldségnövények /burgonya, vöröshagyma, étkezési tök/ termesztése valósult meg. Minden évben a termés a Konyha zöldség alapanyaggal való ellátását segítette térítésmentesen. 2015. évben a mezőgazdasági programon belül több hektárnyi területen homoktövis és csipke ültetvény került telepítésre.

Településünkön a közfoglalkoztatásban részt vevők száma állandónak mondható. Nagyon kevés a munkalehetőség a térségben. Az aktív korú lakosság nagy részét tudja az Önkormányzat e foglalkoztatási formában alkalmazni.

Többszörf szakképesítést nem igénylő, kisegítő vagy segédmunkás munkakörben foglalkoztatja az Önkormányzat elsősorban a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülőket, akik egyben tartós munkanélküliek is. Az Önkormányzat alkalmaz közfoglalkoztatottakat intézményeinél is, így az Ároktői Óvodában és a Művelődési Házban.

Korábban már megállapításra került, hogy csökken ugyan a munkanélküliség a településen, illetőleg ezen belül magas a tartós munkanélküliek aránya, de a jelenség jelen van a településen. A munkanélküliek számának csökkentésének egyik lehetséges formája, hogy az Önkormányzat a közfoglalkoztatásban rejlő lehetőséget maximálisan kihasználja, és a közfoglalkoztatásban alkalmazhatók számát növeli.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Sajnos elmondható, hogy a településen a vállalkozások száma nagyon kevés. Ez adódik a település adottságából, hogy őseink is a növénytermesztésből és állattenyésztésből tartották fenn magukat, valamint a lakosság vásárlóerejéből. Vagyis az előbbiekben látható volt, hogy Ároktőnf a közfoglalkoztatáson kívül nagyon kevés munkalehetőség van, illetve az alacsony iskolai végzettség miatt a munkaerő-piacon történő elhelyezkedés nagyon csekély mértékű. A településről vonatközlekedés nincs, a lehetséges munkalehetőségek a buszközlekedés miatt pedig nem, vagy csak nehezen érhetőek el. Beruházás nem várható a településen.

Ugyancsak nehézségként jelentkezik, hogy csak a bértámogatás időszakára alkalmazza több munkáltató is a dolgozókat, amíg a cégnek megéri, aztán újabb „garnitúrát” vesznek fel. A kivetett és a befizetett iparűzési adó mértéke évről évre csökkent.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fiatalok foglalkoztatását elsősorban a munkaügyi központ által szervezett képzések tudnak megoldást biztosítani. A munkaerő-piacon történő elhelyezkedésük a közlekedés, valamint az iskolai végzettségek hiánya miatt nagyon nehéz.

A fiatalok foglalkoztatását az Önkormányzat csak a közfoglalkoztatási programokon keresztül tudja segíteni, a szakképzett és iskolázott fiatalok zömében az Önkormányzat intézményeiben kaptak munkát.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A munkaerő-piaci integrációt térségünkben a Foglalkoztatási Osztály koordinálja. A munkanélküliek a Foglalkoztatási Osztály által szervezett képzéseken vehetnek részt. A legtöbb képzés valamilyen szakma elsajátítására irányul.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A mélyszegénységben élők számát az aktív korúak ellátásában részesülők számának felhasználásával tudnánk megbecsülni. Az Önkormányzat elsősorban az aktív korúak ellátásában, ezen belül is a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülőket alkalmazza a közfoglalkoztatás keretében intézményeiben. Főleg fiatalok kerülnek foglalkoztatásra, úgy az óvodában, mint kisegítő személyzet, valamint az önkormányzat hivatalában adminisztrációs feladatok ellátására.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Ároktőn a hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén nem érvényesül, mivel érettségizett roma fiatalok kerülnek alkalmazásra az óvodában és az önkormányzati hivatalban. A községben működő gyerekház egyik munkatársa is már több mint két éve dolgozik ott, szintén roma származású. Főiskolát végzett fiatalok dolgoznak abban a „Legyen jobb a Gyerekeknek” programban, melyre a Mezőcsáti Kistérség Többcélú Társulás pályázott. Ezek a felsorolt foglalkoztatások szép példái annak, hogy Ároktőn nincs hátrányos megkülönböztetés, az esélyegyenlőség egyformán érvényesül mindenkre.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskeresők számára elérhető szolgáltatásokat. E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a járási hivatal:

- a) időskorúak járadékát,
- b) foglalkoztatást helyettesítő támogatást,
- c) egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást,
- d) ápolási díjat folyósít,
- e) közgyógyellátást és
- f) egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot állapít meg.

A képviselő-testület:

- rendkívüli települési támogatást,
- lakásfenntartási támogatást,
- temetési támogatást és
- köztemetést állapít meg.

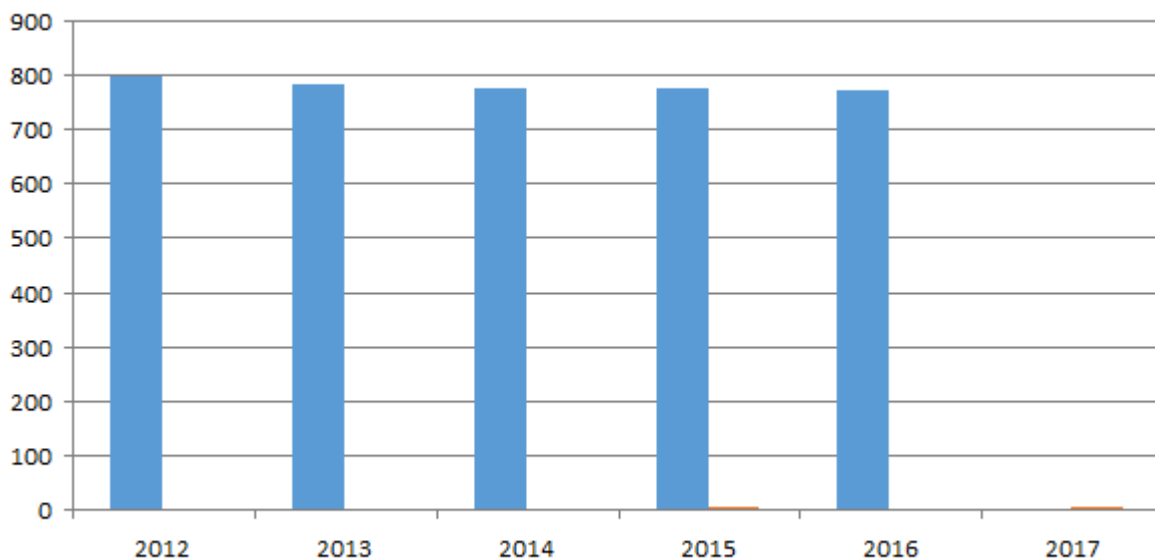
A Foglalkoztatási Osztály biztosítja az álláskeresői járadékot és az álláskeresői segélyt, amelyekről az alábbi táblázatok szolgáltatnak adatot:

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresői segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2012	795	1	0,1%
2013	782	0,75	0,1%
2014	773	1,25	0,2%
2015	775	2,25	0,3%
2016	770	0,75	0,1%
2017	0	2,5	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresői segélyben részesülők száma (fő)

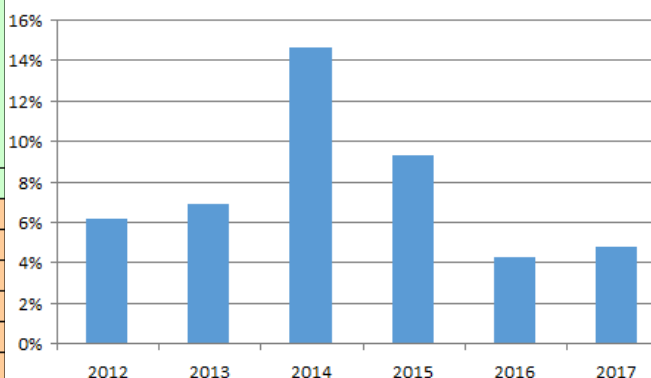

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresői száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresői száma (TS 1301)	Álláskeresői járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2012	134	8,25	6,2%
2013	128	8,75	6,9%
2014	137	20	14,6%
2015	108	10	9,3%
2016	89	3,75	4,2%
2017	106	5	4,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresői járadékra jogosultak aránya (%)

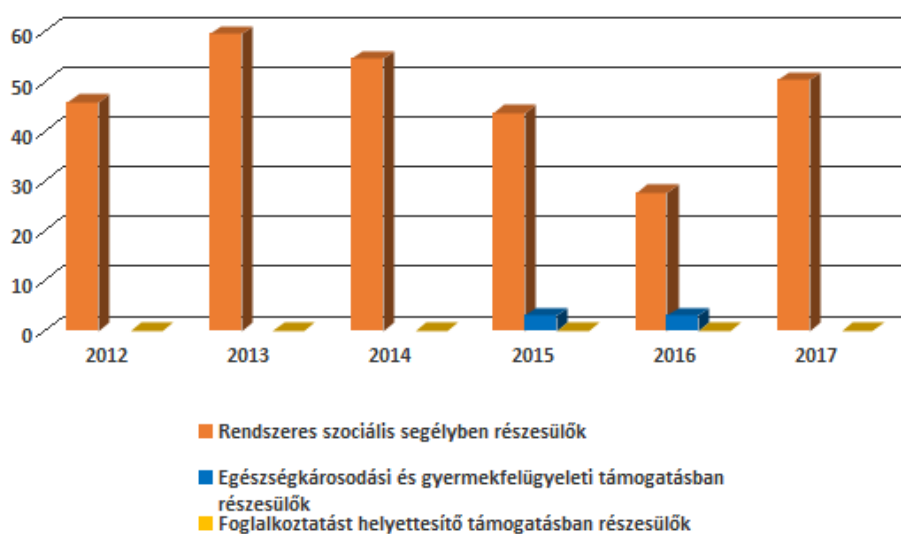

A 2012 és 2017 közötti időszak adatait vizsgálva megállapítható, hogy az álláskeresői segélyben részesített személyek esetében jelentős változás nem történt. Az álláskeresői járadékban részesített személyek száma évről-évre csökkent.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	45,75		5,75%	n.a.	#ÉRTÉK!
2013	59,5		7,61%	n.a.	#ÉRTÉK!
2014	54,5		7,05%	n.a.	#ÉRTÉK!
2015	43,75	3	5,65%	n.a.	#ÉRTÉK!
2016	27,75	3	3,60%	n.a.	#ÉRTÉK!
2017	50,25		#ZÉRÓOSZTÓ!	n.a.	#ÉRTÉK!

Aktív korúak ellátásaiban részesülők száma (fő)

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás összege a mindenkorin öregségi nyugdíjminimumhoz igazítva, 22.800.- forint. A Járási Hivatal által folyósított foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők számáról nincsenek pontos adataink.

Munkaerő-piaci szolgáltatások

Az Flt. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat.

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

- a) munkaerő-piaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térsegi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

Álláskeresők támogatása

A támogatott képzésben részesíthető személyek körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Flt. 14. §-a rögzíti.

A hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások nyújthatók az Flt. 16. § alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.

Az álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatás: az Flt. 17. §-a szerint támogatás nyújtható annak az álláskeresőnek, valamint rehabilitációs ellátásban részesülő személynek, aki munkaviszonyon kívüli tevékenységgel gondoskodik önmaga foglalkoztatásáról, ideértve azt is, aki vállalkozást indít, vagy vállalkozáshoz csatlakozik.

A munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról az Flt. 18. §-a rendelkezik, eszerint támogatás nyújtható új munkahelyek teremtéséhez, a meglévő munkahelyek megtartásához, a foglalkoztatási szerkezetátalakítás elősegítéséhez, valamint a munkaerő szakmastruktúrájának korszerűsítéséhez fűződő foglalkoztatáspolitikai célok elérése érdekében.

Az álláskeresők ellátására vonatkozóan az Flt. 25. §-a szerint álláskeresői járadék folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az Flt. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresői támogatást lehet megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek megléte esetén.

Az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási költségterítés állapítható meg az Flt. 32. §-a szerint.

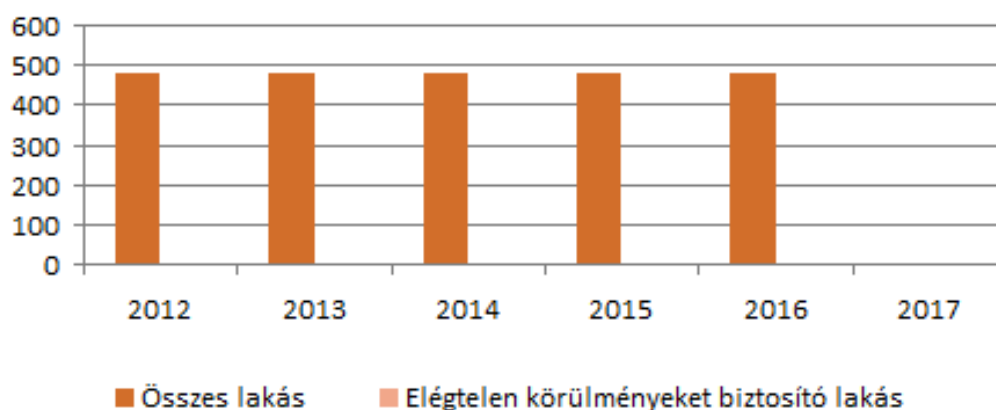
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány								
Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	479	0	0	0	0	0	0	0
2013	479	0	0	0	0	0	0	0
2014	479	0	0	0	0	0	0	0
2015	479	0	0	0	0	0	0	0
2016	479	0	0	0	0	0	0	0
2017	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok								

Összes lakásállomány (db)

Ároktó Község Önkormányzata nem rendelkezik sem bérlakással, sem pedig szociális lakással. Az 5 db szolgálati lakásból 1 db üresen áll, a többiben pedig pedagógusok élnek. Az elmúlt években nem készült felmérés arra vonatkozóan, hogy a településen mennyi az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások, illetve az egyéb nem lakáscélú ingatlanok száma.

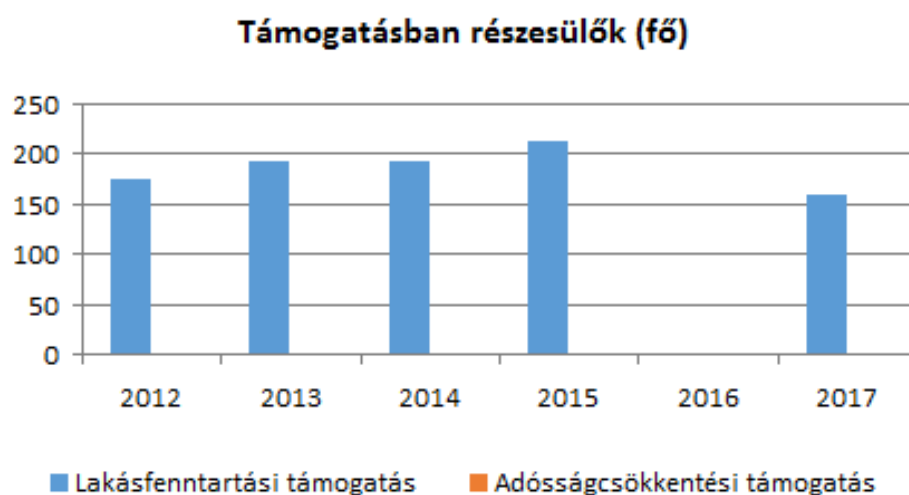
A település népességcsökkenésével egyidejűleg nő a lakatlan, elhanyagolt ingatlanok száma. Megfigyelhető, hogy az idős tulajdonos elhalálozását követően a távolabb lakó örökösök az ingatlant nem tartják karban, nem értékesítik, ezáltal állaguk folyamatosan romlik. Problémát jelent továbbá, hogy az elhagyatott ingatlanokon álló épületeket ismeretlenek nekiállnak szétbontani, a használható anyagokat eltulajdonítják belőlük. A képviselő-testület több romos vagy rossz állapotú házat megvásárolt már azért, hogy az ingatlant rendben tartsa, helyükön parkot alakítson ki, vagy egyéb célra hasznosítsa.

Az Möt. az Önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az Önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-től.

b) szociális lakhatás

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma		
Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	174	0
2013	192	0
2014	192	0
2015	211	0
2016	n.a.	0
2017	158	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakásfenntartási támogatást a helyi Önkormányzat folyósította a feltételeknek megfelelő kérelmezők részére. A támogatás forrása a központi költségvetésben megállapított normatíva volt, amelyet azonban 2014-ben központilag megszüntettek. Ároktő Község Önkormányzat Képviselő-testülete a szociális rendeletében települési támogatásként járul hozzá a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez. A támogatás megállapítására a szociális keretből van lehetőség, a jogosultsági feltételeket szintén a szociális rendelet tartalmazza. Az ellátás egy éves időszakra kerül megállapításra.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb nem lakás céljára szolgáló ingatlanok nincsenek településünkön.

d) lakhatást segítő támogatások

A Járási Hivataloknál van lehetőség lakhatási támogatás igénylésére. A támogatás célja a munkába helyezési esélyek és a foglalkoztatás növelése. A 272/2012. (IX.28.) Korm. rendelet értelmében azok kaphatnak ilyen támogatást, akiket a munkaügyi kirendeltségek legalább három hónapja álláskeresőként tartanak nyilván. A lakhatási támogatás maximum 18 hónapra adható, ha a lakóhely és a munkavégzés helye legalább 100 kilométerre van egymástól, illetve akkor is, ha a távolság ennél kevesebb, de a tömegközlekedéssel történő utazás ideje naponta meghaladja a 6 órát. A támogatás maximális összege hat havi periódusokban változik. Az első hat hónapra 100 ezer Ft/hó, a másodikra 60 ezer Ft/hó, a harmadikra 40 ezer Ft/hó adható. Ebből a bérleti díj és a rezsiköltség finanszírozható, számlával igazolva. A kérelmeket minden esetben a lakóhely szerint illetékes munkaügyi kirendeltségre kell benyújtani a munkába lépést megelőzően. De erről statisztika nem áll a rendelkezésünkre.

e) eladósodottság

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, dolgozni nem tudó vagy alacsony jövedelmű, idős, több gyermekes családoknak, viszont erről pontos adatokkal nem rendelkezünk. Ez az a réteg, aki veszítheti el lakását, válhat hajléktalanná, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Ároktő településen egyetlen szolgálati lakás van külterületen az ún. gátórház. Ebben az ingatlanban jelenleg nem lakik senki. A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés teljes mértékben biztosított, közművel ellátott. A közlekedéshez való hozzáférés is biztosított.

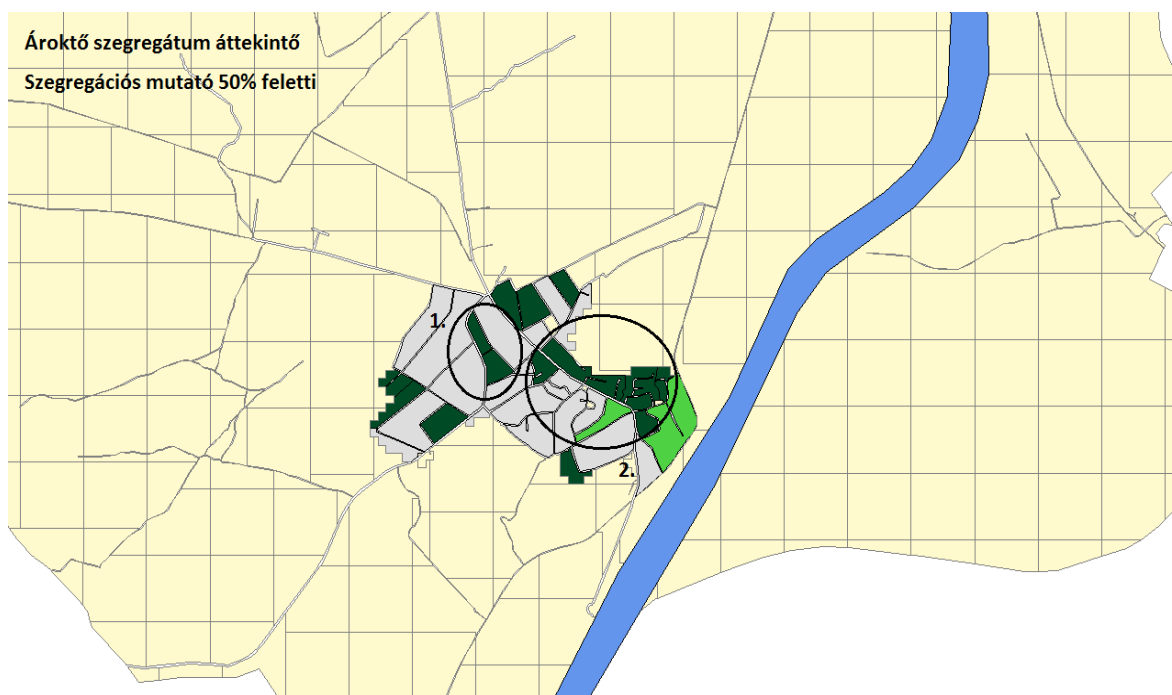
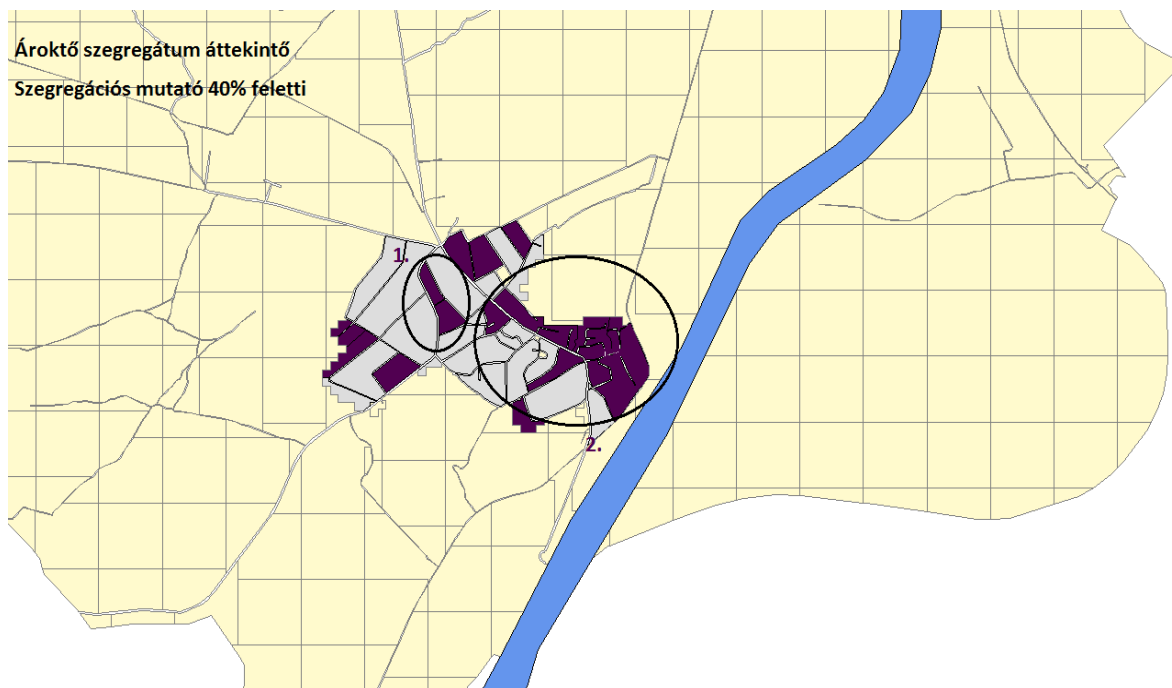
3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet meghatározása szerint egy terület szegregátum, ha:

- a rendszeres munkajövedelemmel és legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők együttes aránya meghaladja a 35%-ot, és
- a terület népessége meghaladja az 50 főt.

Amennyiben a szegregációs mutató 40 és 50 % közé esik, úgy szegregációval veszélyeztetett területről beszélünk. Területi megoszlásukat az alábbi két táblázat jelöli meg:

Forrás: KSH Adatszolgáltatás

A KSH adatszolgáltatása alapján Ároktőn két szegregátum található:

1. számú terület: Petőfi utca – József Attila utca – Béke utca között.
2. számú terület: Ady Endre utca – belterületi határ – Bajcsy-Zsilinszky utca – Arany János utca – Széchenyi utca – Damjanich utca – Béke utca – Széchenyi utca között.

Az 1. számú terület adatai:

A terület lakónépessége 73 fő, ami azt jelenti, hogy a teljes területen élők 6,5 %-a 50 % feletti mutatójú területen él.

A terület lakásállománya 25 db, ez a terület teljes lakásállományának 5,2 %-a.

Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 52 %, ez 13,5 %-kal magasabb a község átlagértékétől.

A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 40 %, ez 5,4 %-kal magasabb a község átlagértékétől.

A területen a sok felhagyott ingatlan, valamint az itt élők egzisztenciális helyzete miatt sok a gondozatlan magán zöldfelület, ami tovább rontja a településrész élhetőségét. A terület kizárólag falusias beépítésű, telepszerű beépítés és lakókörnyezet nem jellemző. A területen termelő jellegű ipari termelési helyszín nem található.

Környezet-egészségügyi jellemzőit tekintve többnyire rendezett ingatlanok találhatóak a területen, igaz néhány ingatlan problémás, szemetes, rendezetlen.

A 2. számú terület adatai:

A terület lakónépessége 125 fő, amely a község teljes lakónépességének 11,2 %-a. A terület lakásállománya 54 db, ez a község teljes lakásállományának 11,2 %-a. Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 40,7 %, ez 2,2 %-kal magasabb a község átlagértékétől. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 41,7 %, ez 7,1 %-kal magasabb a község átlagértékétől.

Ipari jellegű termelőtevékenység a területen nem található, a területen az egyik legjellemzőbb foglalkoztatási forma a közfoglalkoztatás. A szolgáltatások ugyancsak hiányoznak a területről, vendéglátó egységek sem működnek a településrészen. A területen kizárólag falusias beépítés jellemző. Telepszerű lakókörnyezet nem jellemző, azonban elszórtan több helyen található erősen leromlott, lakhatásra alig vagy egyáltalán nem alkalmas épület.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya stb.)

Az 1. számú terület adatai az alábbiak:

A terület lakónépessége 73 fő, amely a község teljes lakónépességének 6,5 %-a.

- 0-14 évesek aránya: 27,4 %, ez 6,4 %-kal magasabb a település átlagértékétől.
- 15-59 évesek aránya: 60,3 %, ez 3,5 %-kal magasabb a település átlagértékétől.
- 60 év felettiek aránya: 12,3 %, ez 9,9 %-kal alacsonyabb a település átlagértékétől.

Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 81,8 %, ez 23,9 %-kal magasabb a település átlagértékétől.

Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 17,8 %, ez 20,6 %-kal alacsonyabb a település átlagértékétől.

Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 61,9 %, ez 9 %-kal magasabb a település átlagértékétől.

A 2. számú terület adatai:

A terület lakónépessége 125 fő, amely a község teljes lakónépességének 11,2 %-a.

- 0-14 évesek aránya: 16,8 %, ez 4,2 %-kal alacsonyabb a település átlagértékétől.
- 15-59 évesek aránya: 55,2 %, ez 1,6 %-kal alacsonyabb a település átlagértékétől.
- 60 év felettiek aránya: 28 %, ez 5,8 %-kal magasabb a település átlagértékétől.

Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 72,5 %, ez 14,6 %-kal magasabb a település átlagértékétől.

Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 24,1 %, ez 14,3 %-kal alacsonyabb a település átlagértékétől.

Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 68,8 %, ez 15,9 %-kal magasabb a település átlagértékétől.

Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya 68,4 %, ez 12,9 %-kal magasabb a település átlagértékétől.

A munkanélküliségi ráta 36,7 %, ez 11,6 %-kal magasabb a település átlagértékétől.

A tartós munkanélküliek aránya 26,7 %, ez 14,7 %-kal magasabb a település átlagértékétől.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, illetve az Önkormányzati Hivatal adatai alapján a szegregátumban élő gyermekek többsége hátrányos HH, ill. halmozottan hátrányos (HHH) helyzetű, a tanulás iránt kevésbé fogékony, közülük kerül ki a legtöbbet hiányzó tanuló. Az iskolai és társadalmi normák követése sok esetben problémát jelent számukra. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül a családok gyermekeinek többsége.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A szegregációval veszélyeztetett területek a községben a következő helyeken jelennek meg:

A 2 számú szegregált területhez kapcsolódóan: Rákóczi utca – Széchenyi utca – Arany János utca között.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az állampolgárok a szolgáltatásokat részben helyben, részben pedig a 10 km-re lévő Mezőcsát településen érik el. A település a háziorvosi ellátást és az iskola- és ifjúsági szolgáltatást hosszú évek óta helyettesítéssel tudja csak megoldani. A községben külön gyermekorvosi rendelés nincsen.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi ellátás biztosított az alapellátás körébe tartozó települési Önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás
- védőnői ellátás
- iskola- és ifjúsági orvosi ellátás

A háziorvoshoz átlagosan 1235 fő tartozik.

A fogorvosi alapellátás az egész település felnőtt és gyermek lakossági szükségletét kielégíti.

A körzeti védőnő a háziorvossal szoros együttműködésben végzi munkáját. Tevékenységükkel a terület egészét lefedik, az érintett családok (anyák, várandósok, gyermekek) részére elérhetőek. Emellett ellátják az iskola- és ifjúság egészségügyi feladatokat is.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2012	1	n.a.	n.a.
2013	1	n.a.	n.a.
2014	1	n.a.	n.a.
2015	1	n.a.	n.a.
2016	1	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.

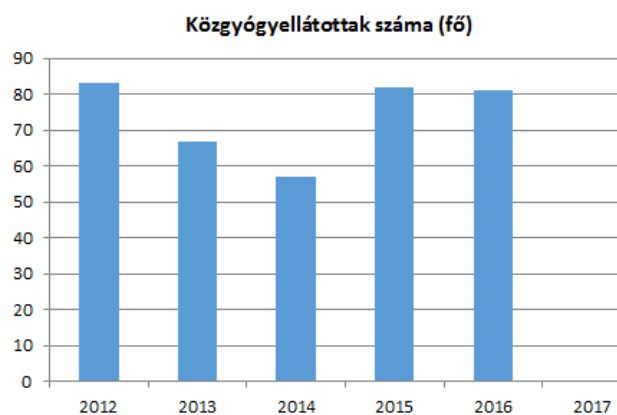
Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségügyi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. A közgyógyellátás megállapítható alanyi jogon: tartósan beteg gyermekek részére, rokkantsági ellátásban részesülőknek, hadi gondozottaknak, normatív és méltányossági alapon jövedelem függvényében. Az ellátást a Mezőcsáti Járási Hivatalban lehet kérni.

3.6.2. számú táblázat - Közgögyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgögyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2012	83
2013	67
2014	57
2015	82
2016	81
2017	n.a.

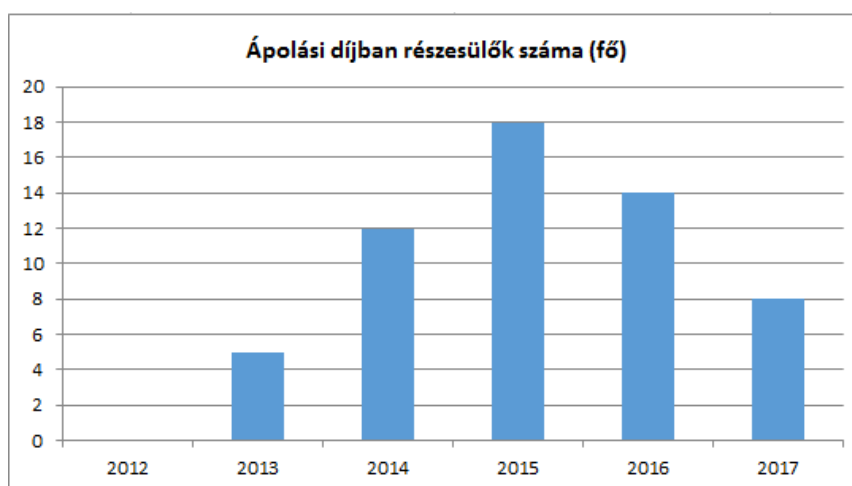
Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2012	0	0	0
2013	5	0	5
2014	12	0	12
2015	18	0	18
2016	14	0	14
2017	8	0	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fenti táblázat tükrözi a szociális rászorultak közül az ápolási díjban részesülők számát, az adatok azt mutatják, hogy a számuk 2012 és 2015 között folyamatosan nőtt, 2016-tól pedig csökkenés figyelhető meg.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított. Fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt a fogorvos végzi az oktatási intézménnyel történt megállapodás alapján. Az iskolafogászati rendelésen szinte minden tanuló megjelenik a szűrővizsgálaton. Az önkormányzat a minden évben megrendezett falunapon is szokott biztosítani többféle ingyenes egészségügyi szűrési lehetőséget.

Az Önkormányzat minden köznevelési intézményben és idősek klubjában megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

A romák általában nem vesznek részt a szűrőprogramokon.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátást a nevelési - oktatási intézmények keretein belül kell megoldani.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Településünkön a közétkeztetést az Óvoda működtetésében lévő Konyha látja el. A közétkeztetési konyha által nyújtott szolgáltatás megfelel az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 50. § (3) bekezdésének, mely szerint a közétkeztetésben az élettani szükségleteknek megfelelő minőségű és tápértékű étkeztetést kell biztosítani.

Az élettani szükségleteknek megfelelő étrend biztosításához a táplálkozás-egészségügyi előírások kidolgozása – törvényi előírás és a kormány kijelölése alapján az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet (OÉTI) feladata.

A közétkeztetési konyha ezen ajánlás figyelembevételével biztosítja az egyes ellátotti csoportok részére az étkezést.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az Önkormányzat igyekszik gondoskodni a település lakossága egészséges életfeltételeinek biztosításáról. A pályázati lehetőségek folyamatos figyelésével egy játszóteret szeretnénk kialakítani a településen. Valamint a Magyar Vöröskereszttel együttműködve egy sportnap tartására is lehetőség nyílt.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális szolgáltatások keretén belül a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások közül településünkön a lakosság szám alapján az Önkormányzat köteles biztosítani:

- étkeztetést
- házi segítségnyújtást
- családsegítést
- nappali ellátást (Idősek Klubja)

A gyermekjóléti alapellátások közül Önkormányzatunk köteles biztosítani a gyermekjóléti szolgáltatást és a gyermekek napközbeni ellátását.

A szociális szolgáltatások igénybevétele önkéntes, így az egyéni igényeknek megfelelően biztosítják a kért szolgáltatásokat.

A gyermekek napközbeni ellátása a gyerekház, az óvoda, illetve általános iskolai napközi működtetésével megoldott.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szociális és egészségügyi szolgáltatások nyújtásakor településünkön nem sérül az egyenlő bánásmód követelménye.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A szociális és egészségügyi ellátórendszeren belül pozitív diszkrimináció nem érvényesül településünkön.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Településünkön a közösségi élet nagy részének a Tompa Mihály Közösségi Ház és az Idősek Nappali Ellátója biztosít helyet. A közösségi házban lehetősége van a lakosságnak a szabadidő hasznos eltöltésére, azaz van lehetőség internetezésre, csoport- és sportfoglalkozások megtartására. Különböző tanfolyamok, rendezvények, programok tudnak megvalósulni. A II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtárral kötött megállapodásnak köszönhetően lett kialakítva egy többszáz kötetet tartalmazó könyvtárszoba, ami elősegíti az önművelődést.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen nincsenek etnikai konfliktusok.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Településünkön működik a Katolikus Karitasz, ami az évben többször is oszt tartós élelmiszert és ruházatot a rászoruló családok részére.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön 2015-óta nem működik Roma Nemzetiségi Önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
munkanélküliség, megélhetési nehézségek	közfoglalkoztatás szervezése, munkahelyteremtés akár vállalkozók, civilek bevonásával
a hátrányos helyzetű tanulók iskolai eredménye gyengébb	ösztöndíjrendszer bevezetése, pályázati lehetőségek figyelése
a mélyszegénységben élő és a roma felnőtt lakosság alacsony iskolázottsága	felzárkóztató programok, vagy átképzések
adósságcsapda, pénzgazdálkodási ismeretek hiánya	életviteli tanácsadás saját környezetben

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

2017-es adatok alapján a 0-17 éves gyerekek száma 300 fő, ez az ároktői lakosság 25 %-a. A gyerekek helyben járhatnak óvodába és iskolába. Az Ároktői Óvodába körülbelül 50 gyermek jár két óvodai csoportba. A Dr. Mészáros Kálmán Általános Iskolának a 2017/2018-as tanévben megközelítőleg 110 tanulója volt.

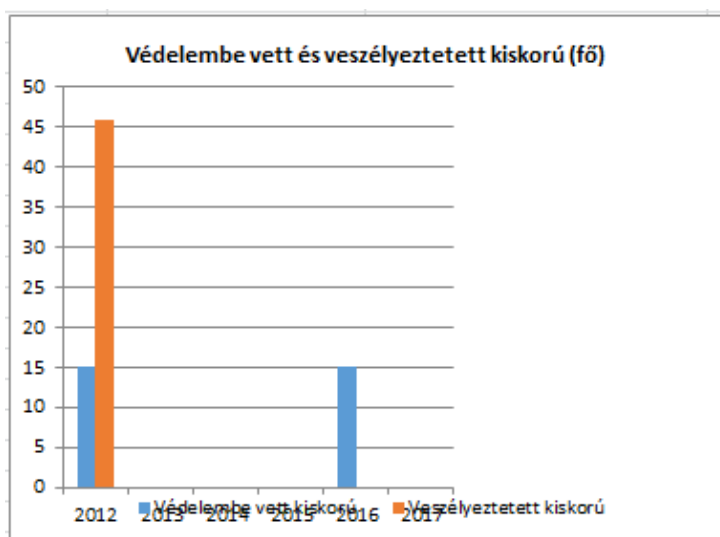
A településen a gyermekvédelmi alapellátások jól működnek, a gyermek- és ifjúságvédelem a gyermekekkel foglalkozó intézményekben jelen van. A gyermekek, az iskoláskorúak ellátása, esélyegyenlősége az egyenlő bánásmód szerint jól működik.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) szabályozza a védelembe vett és veszélyeztetett kiskorúak törvényes gondoskodását.

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a település jegyzője tartotta nyilván, mely 2013. évtől a Járási Hivatal hatáskörébe került át.

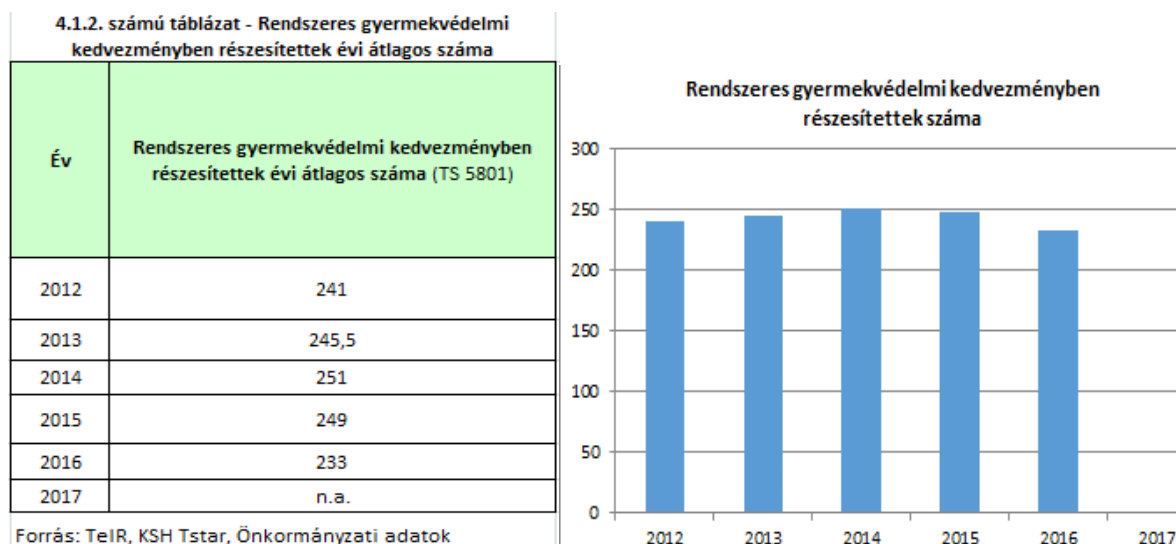
4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2012	15	46
2013	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.
2016	15	n.a.
2017	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

A 4.1.1. számú táblázatból az látható, hogy a védelembe vett kiskorú gyermekek száma 2012-ben 15 fő volt, ez a szám 2016-ban is visszaköszön. A veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 2012-ben 46 fő volt. A többi évről sajnos nem rendelkezünk adattal.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A jogosult gyermek számára a települési Önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára is.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma folyamatosan csökken, ennek oka az, hogy a településen egyre kevesebb gyermek születik. Az elmúlt évek tapasztalata az, hogy a korábban ellátásban részesített családok közül több nagycsaládos elköltözött.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesülők az ellátást Erzsébet utalvány formájában kapják két részletben, amelyből az egyiket az iskolakezdés előtt. Ez azért is jobb, mint a korábbi pénzbeli ellátás, mert az Erzsébet-utalványt nagyobb arányban a gyermek szükségleteire fordítják.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a halmozottan hátrányos helyzetű óvodáskorú gyermekek és az 1-8. évfolyamon tanulók ingyenesen, míg a hátrányos helyzetű tanulók 50 %-os térítési díj ellenében jogosultak étkeztetésben részesülni.

Ingyenes tankönyvellátásra, továbbá 50 %-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosult a vonatkozó jogszabályok alapján az a tanuló, aki tartósan beteg, testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, három- vagy többgyermekes családban él. Ingyenes tankönyvellátásra jogosult az a tanuló is, aki nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, pszichés fejlődési zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar).

A település halmozottan hátrányos mivolta és a családok helyzete miatt az óvodában is és az iskolában is szinte mindenki jogosult a kedvezményes vagy ingyenes étkezésre.

A nyári gyermekétkeztetés igénybevételére egy jogszabály módosítást követően, 2016-tól van lehetőség. Az étkezésre jogosultak a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, amelyeknek száma évről évre növekszik.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Nincsen a településen magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekeket is megilletik mindazon kedvezmények és jogosultságok, mint a nem ott élőket.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Településünkön a Védőnői Szolgálat egy fő védőnő alkalmazásával működik, aki egy körzetben látja el feladatait, ez a védőnő látja el az iskola védőnői feladatokat is. Az egy védőnőre jutó gyermekek számáról sajnos nem rendelkezünk pontos adatokkal.

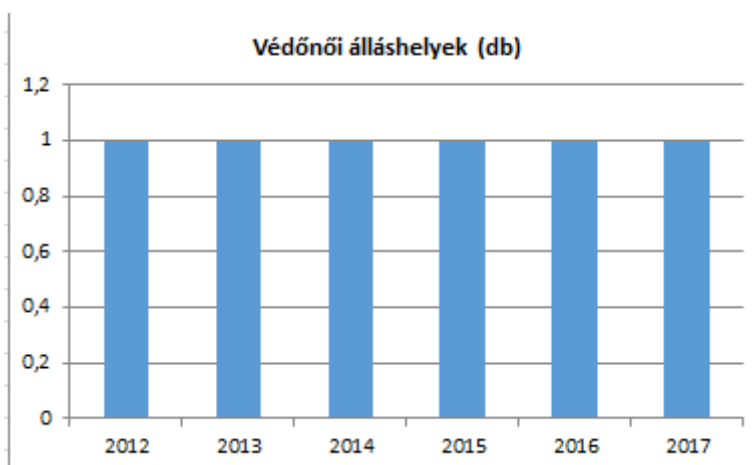
A védőnő először a tanácsadáson találkozik a várandós anyákkal, és azt követően folyamatosan tartja velük a kapcsolatot. Cél a várandósság időszakának, majd a megszületett csecsemő fejlődésének figyelemmel kísérése.

A védőnő – a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaként – egészségügyi veszélyeztetettség esetén a szülész-nőgyógyással, illetve a gyermekorvossal együttműködve gondozza a családokat, szociális veszélyeztettség esetén lépéseket tesz a fennálló körülmények megváltoztatására, mely a Gyermekjóléti Szolgálattal együttműködve valósul meg.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	1	
2013	1	
2014	1	
2015	1	
2016	1	
2017	1	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A védőnői álláshelyek száma hosszú évek óta nem változott, a településen egy fő védőnő látja el a feladatokat. Bár a településen született gyermekek száma folyamatosan csökken, de egyre több a problémás családok száma.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2012	0	7521	0	0	0
2013	0	9564	0	0	0
2014	0	9838	0	0	0
2015	0	11966	0	0	0
2016	0	12507	0	0	0
2017	0	12658	0	0	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés					

Ároktón betöltetlen a háziorvosi praxis. Az egészségügyi alapellátást és a gyermekorvosi feladatokat Tiszakeszi háziorvosa helyettesítéssel látja el az Önkormányzattal kötött szerződés alapján vállalkozás formában. A fogorvosi alapellátás szintén helyettesítéssel biztosított, egy fogszakorvos látja el a feladatot, aki végzi az iskola fogászattal kapcsolatos teendőket is.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves korosztály speciális ellátása helyben csak részben biztosított. Az Önkormányzatnak speciális képesítésekkel rendelkező szakemberrel van szerződése a feladatellátásra. A szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb nyolcéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított a védőnői hálózaton keresztül.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Ároktón jelenleg nem működik bölcsőde. Nem indokolja a gyermeklétszám, valamint szülői oldalról sincs rá igény.

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Ároktón évek óta működik a Biztos Kezdet Gyerekház, ahol a szülők is együtt lehetnek a 3 éves kor alatti gyermekeikkel.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Tevékenységet összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezései, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat figyelemmel kíséri valamennyi, 0 – 18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

Ároktő Község Önkormányzata a gyermekjóléti alapellátást a Mezőcsáti Többcélú Kistérségi Társulás Humánszolgáltató Központ útján biztosítja. A gyermekjóléti feladat ellátását végző szakember hetente két alkalommal tart ügyfélfogadást a településen, s ekkor biztosított a kliensekkel való kapcsolattartás is. A feladatellátásnak ez a módja megfelel a helyi igényeknek és szükségleteknek.

e) gyermekvédelem

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, a törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és Önkormányzati feladat. Mind a szakmai, mind pedig a személyes kapcsolat elősegíti a rugalmas, a gyermekek érdekeit szem előtt tartó közös munkát.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások biztosítása nem kötelező Önkormányzati feladat, azt az állam biztosítja a gyermekek részére.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az óvodai nevelésben és az általános iskolai oktatásban résztvevő gyermekeknek az intézményben, illetőleg az intézmények által szervezett módon van lehetőségük az egészségfejlesztési, sport-, és szabadidős programokon, rendezvényeken való részvételre. Az egészséges életmódra, az egészséges táplálkozásra és a mindennapos testmozgásra nevelés már az óvoda nevelési programjában is fontos szerepet kap, s ez tovább folytatódhat a helybeli 8. osztályos általános iskolában is. Az általános iskolás gyermekek az érdeklődési körüknek megfelelően szakkörökön, sportkörökön juthatnak bővebb ismeretekhez és gyakorolhatják kedvenc sportjukat. Az általános iskolás gyermekek a szünidőben az iskola által szervezett nyári

táborokban, a „Legyen jobb a gyermekeknek” program keretében szervezett foglalkozásokkal tölthetik el hasznosan a szabadidejüket.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfélig, szünidei) ingyenes tankönyv

A Gyvt. 41. § (1) bekezdése értelmében a gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek a szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A gyermekétkeztetést településünkön az óvoda konyhája biztosítja. Az óvodások az óvodai csoportszobákban, a menzás általános iskolások az iskola ebédlőjében vehetik igénybe az étkeztetést. A hátrányos helyzetű gyermekek 50 %-os, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 100 %-os kedvezményt kapnak a térítési díj fizetéséhez. Településünkön a gyermekétkeztetés megfelel az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 50. § (3) bekezdése azon követelményének, mely szerint a közétkeztetésben az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani. Biztosított az életkor specifikus étrend.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A szolgáltatások nyújtásakor településünkön nem sérül az egyenlő bánásmód követelménye.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A hátránykompenzáló juttatások minden jogosult számára egyenlő eséllyel elérhetők. A gyermekjóléti szolgálat hátránykompenzáló szolgáltatásait minden hátrányos, vagy krízis helyzetben lévő gyermek, család egyenlő feltételekkel veheti igénybe. Az általános iskolában a sajátos nevelési igényű tanulókkal gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus foglalkozik a fejlődésüket szolgáló környezetben. A Biztos Kezdet Gyerekházban járó gyermekek fejlődését, fejlesztő pedagógus, logopédus, védőnő, pszichológus segíti.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	50	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	8 órától 16 óráig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	0	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	4	
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	n.a.	
Gyógypedagógusok létszáma	0	
Dajka/gondozónő	2	
Kisegítő személyzet	0	
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés		

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2012	57	2	50	1	39	n.a.
2013	69	2	50	1	48	n.a.
2014	67	2	50	1	52	n.a.
2015	73	2	50	1	51	n.a.
2016	81	2	50	1	46	n.a.
2017	68	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

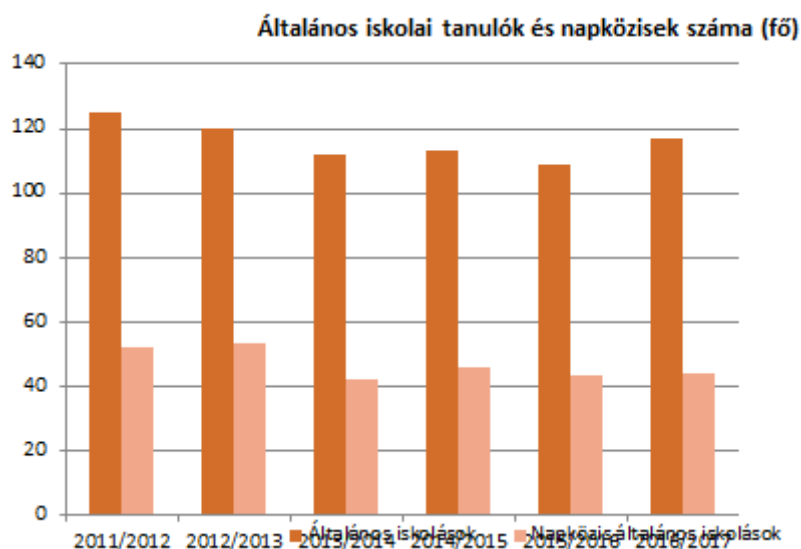
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az általános iskolába járó gyermekek száma folyamatosan csökken. A korábban elemzett táblázatokból is látható volt, hogy egyre kevesebb gyermek születik, ez szoros összefüggésben van az iskolába járó gyermekek számával. Megállapítható, hogy a napközti igénybe vevők száma is csökken.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	61	64	125	52	41,6%
2012/2013	58	62	120	53	44,2%
2013/2014	54	58	112	42	37,5%
2014/2015	57	56	113	46	40,7%
2015/2016	58	51	109	43	39,4%
2016/2017	61	56	117	44	37,6%
Forrás: TelIR, KSH Tstar					

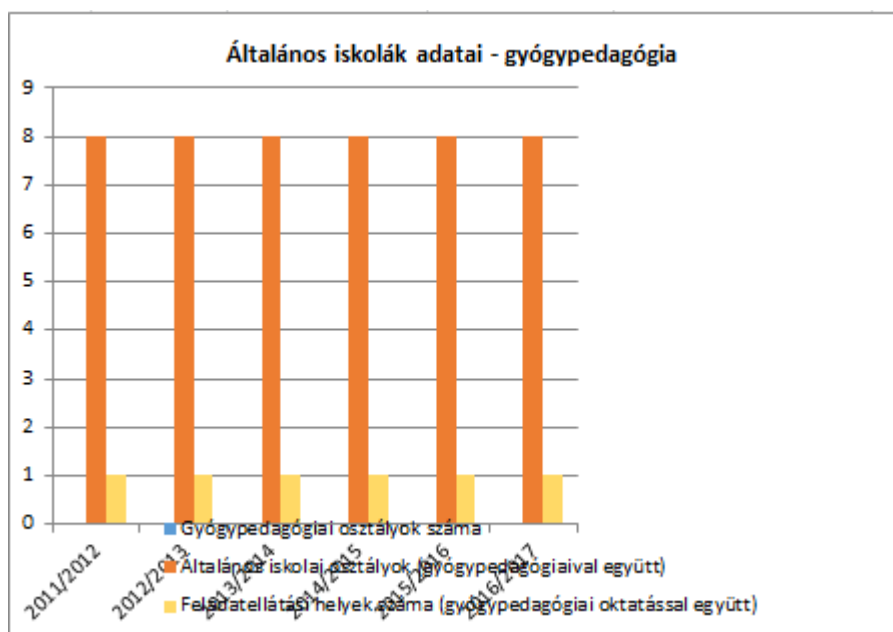

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve. Településünkön az SNI gyermekek többi gyermekkel való együttnevelése, oktatása megoldható, bár ez többletkiadást eredményez az Önkormányzatnak.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012		8	1
2012/2013		8	1
2013/2014		8	1
2014/2015		8	1
2015/2016		8	1
2016/2017		8	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban			
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)		
	Fő		
2011/2012	18		
2012/2013	11		
2013/2014	9		
2014/2015	14		
2015/2016	15		
2016/2017	11		

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A táblázatok mutatják, hogy nappali oktatásban hány fő végezte el eredményesen az általános iskolát.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodában 4 főállású pedagógust alkalmaztak a 2017/2018-as tanév végéig. A szakember ellátottság képesítés szempontjából teljes. Az óvodában és az iskolában is vállalkozó gyógypedagógus-logopédus van. Az általános iskola szakember ellátottsága szintén teljes. 2013. január 1-től a Klebersberg Központ Mezőkövesdi Tankerületi Központja vette át az intézmény fenntartói feladatokat. Tehát a pedagógusok foglalkoztatása is a Tankerületi központ feladata.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi

kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutakozó eltérések

Településünkön egy általános iskola működik. A hátrányos helyzetű gyermekek eredményei sokszor elmaradnak az átlagtól, ezért szükséges lenne az ezt a célcsoportot támogató felzárkóztató programok szervezése.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Településünkön ezen a téren pozitív diszkrimináció nem tapasztalható.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	egészséges életmódra nevelés
ingerszegény környezet negatív hatása és szocializációs problémák	gyerekház működése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

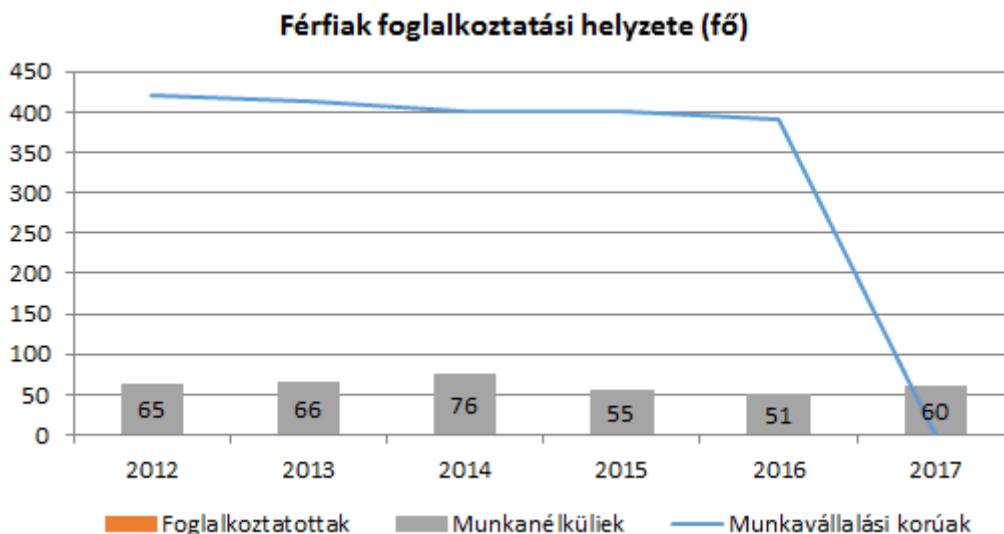
Magyarországon a nők gazdasági aktivitása kisebb, mint a Nyugat-Európai országokban. A nők gazdasági aktivitását nagy mértékben befolyásolja társadalmi szerepvállalásuk.

A nők gazdasági aktivitásának fontos befolyásoló tényezője a gyereknevelés. Míg a férfiak körében a gyereknevelés – lényegében függetlenül a gyerek korától – valamelyest növeli a munkavállalás valószínűségét, az iskoláskor alatti vagy kisiskolás korú gyereket nevelő nők aktivitása lényegesen alacsonyabb, mint az azonos tulajdonságokkal rendelkező gyerektelen vagy idősebb gyereket nevelő nőké, a gyereknevelés aktivitáscsökkentő hatása annál nagyobb, minél kisebb a gyerek. Befolyásolja a nők gazdasági aktivitását a gyermekek száma is, a három vagy több gyermek radikálisan csökkenti a nők gazdasági aktivitását. A gyerekeket egyedül nevelő nők inkább kívánnak munkát vállalni, mint az azonos tulajdonságokkal rendelkező, s ugyanannyi és ugyanolyan korú gyereket nevelő, de párkapcsolatban élő nőtársaik.

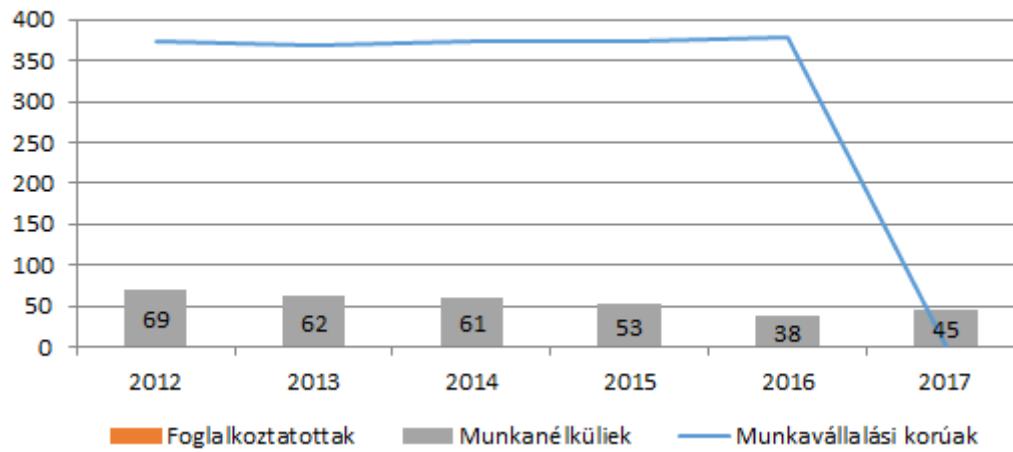
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében						
Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2012	421	374			65	69
2013	413	369			66	62
2014	400	373			76	61
2015	400	375			55	53
2016	391	379			51	38
2017	0	0			60	45

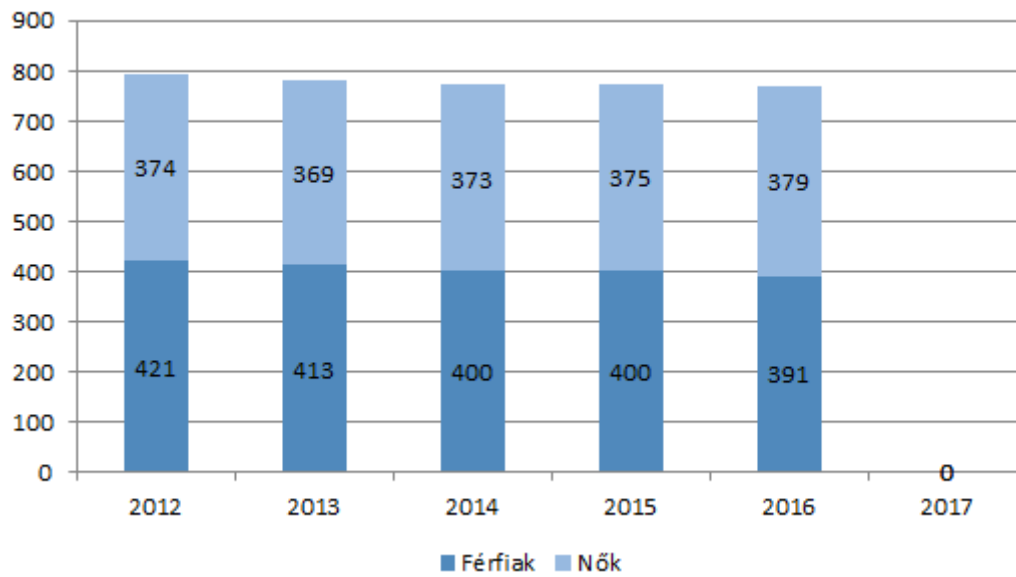
Forrás: Teir és helyi adatgyűjtés

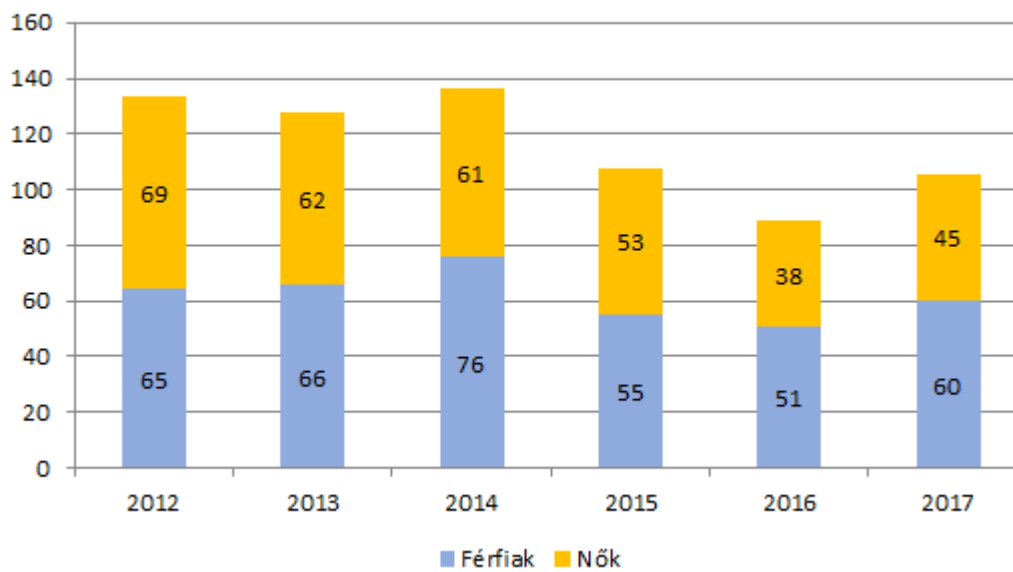
Nők foglalkoztatási helyzete (fő)

Munkavállalási korúak száma (fő)

Munkanélküliek (fő)

A lakónépesség száma, mind a nőknél, mind a férfiaknál csökken, ezzel egyenes arányban csökken a munkanélküliek száma is. A foglalkoztatott nők aránya kevesebb, mint a férfiaké. Ennek egyik oka, hogy a gyermekvállalás miatt több nő van az inaktívak között (GYES,GYED). A munkanélküliségbe lépő nők egy része nem állásvesztő, hanem korábban inaktív volt.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A foglalkoztatást segítő képzési programokban való részvételtől a Foglalkoztatási Osztály nem tudott adatot szolgáltatni, helyi adatbázis pedig nincsen.

Országos adatok szerint a foglalkoztatást segítő és képzési programok elősegítik a munkavállalás esélyét.

Ugyanakkor a munkanélküli férfiak nagyobb eséllyel vesznek részt vállalkozás-támogatási programokba és vállnak vállalkozóvá. A bértámogatási programokba azonos eséllyel kerülnek be a nők és a férfiak.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A munkanélküli nők körében az alacsony iskolai végzettségűek aránya igen magas. Az iskolai végzettséget tekintve az általános iskolát végzettek kerülnek legtöbbször regisztrációra. Megállapítható, hogy minél magasabb az iskolai végzettség, annál nagyobb az esély az elhelyezkedésre.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A munkavállalónak nemétől függetlenül joga van ahhoz, hogy egyenlő értékű munkáért egyenlő bért kapjon. A két nemet az egyenlő versenyfeltételek biztosítása mellett egyenlő bánásmód is megilleti. Szükséges a női esélyegyenlőség érdekében a nőkre szabott foglalkoztatási programok kezdeményezése, családbarát munkahelyek létrehozása, a család és a munkahely összeegyeztetésének biztosítása érdekében a gyermekvédelmi és gyermekjóléti szolgáltatások fejlesztése, a 0-3 éves korosztály napközbeni felügyeletének biztosításával. A szociális biztonsági rendszerek megfelelő kialakítása, szülői szabadság biztosítása a terhes nők a gyermekágyas és szoptatós anyák munkahelyi biztonságának javítása.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

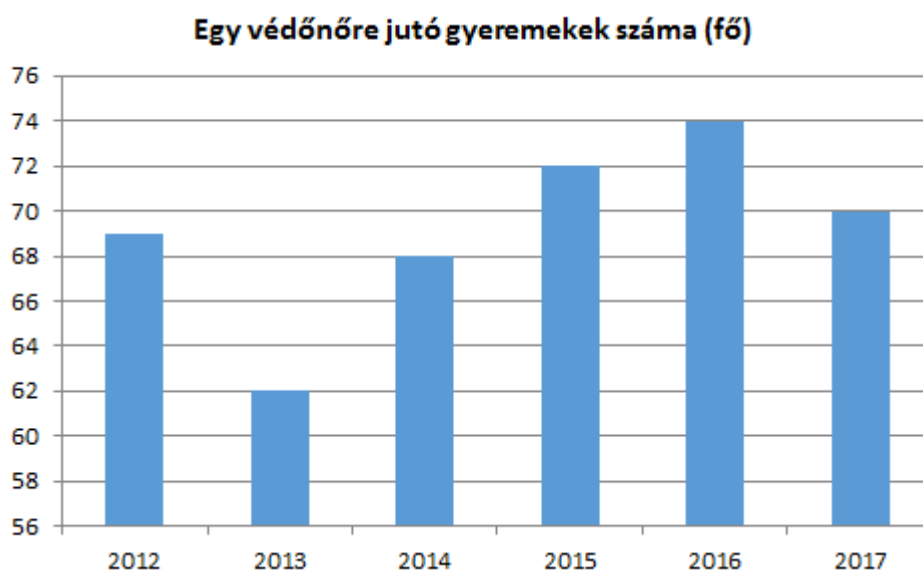
A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik, mivel általában túlnyomórészt ők látják el a gyerekeket és az időseket.

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés. A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető – a gyermekek életkorának megfelelően – különösen bölcsődében, mini bölcsődében, nyári napközis otthonban, valamint óvodákban, iskolákban.

Településünkön a gyermekek napközbeni ellátása a gyerekházban, az óvodában és az általános iskolában biztosított.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe			
Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	1	69	69
2013	1	62	62
2014	1	68	68
2015	1	72	72
2016	1	74	74
2017	1	70	70
Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés			

Egy védőnőre átlagosan 68-70 fő 0-3 éves kor közötti gyermek jut. Megítélésünk szerint ez elég magas létszám.

A családtervezéssel kapcsolatban a serdülő korban lévő gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor, több alkalommal is szerveznek ilyen jellegű előadást. A leendő édesanyák számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadása megkezdődik már a várandós korban, egyéni beszélgetések, látogatások, tanácsadások alkalmával.

A védőnői hálózat nagy figyelmet fordít a szociális okból vagy gondatlanságból veszélyeztetettségben élő gyermekek folyamatos nyomon követésére és a társszervekkel való kapcsolat felvételre.

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott ellátásokhoz történő hozzáférés. A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető – a gyermekek életkorának megfelelően – a gyerekházban, az óvodában és iskolában.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A rendőrséggel történt konzultáció alapján megállapítható, hogy településünkön nem jellemző a nőket érő, illetve a családon belüli erőszak.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön nincsenek.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében a nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

Ároktő Község Önkormányzat Képviselő-testületének 7 tagja közül 5 nő. Az óvoda és az iskola vezetője szintén nő. Az önkormányzati hivatalban csak nők vannak foglalkoztatva és a Nyugdíjas Klub elnöke is nő. Összességében elmondható, hogy a nők nagyobb szerepet vállalnak a helyi közéletben.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Tapasztalatok alapján a leggyakrabban előforduló, a nőket helyi szinten foglalkoztató társadalmi problémák a munkanélküliség, alulképzettség, kismamák bezártság érzése, magányosság. A munkanélküliség összetársadalmi probléma, melyet a Foglalkoztatási Osztály, az Önkormányzat, szociális intézmények szoros együttműködésével létrehozott komplex programokkal lehet enyhíteni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési nehézségei, magas a munkanélküli nők száma	foglalkoztatás, képzések megszervezése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Ároktó Község Önkormányzata kiemelt feladatának tekinti a helyi szintű „idősbarát” politika kialakítását. Ennek érdekében különös figyelemmel kezeljük az idős lakossággal történő együttműködést, az időskorú emberek életkörülményeinek figyelemmel kísérését, az idősök aktivitásának megőrzését, szükség esetén a róluk való gondoskodást.

Önkormányzati szinten minden évben megrendezzük az Idősök Napját, amelyen jelentősen képviselteti magát az idősebb korosztály.

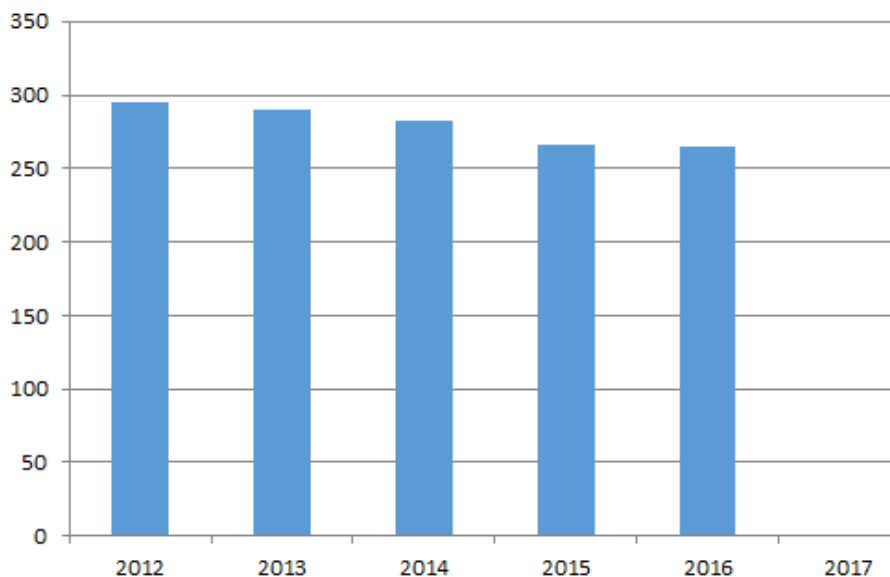
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2012	136	159	295
2013	131	159	290
2014	128	154	282
2015	118	148	266
2016	117	148	265
2017	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nyugdíjasok száma (fő)

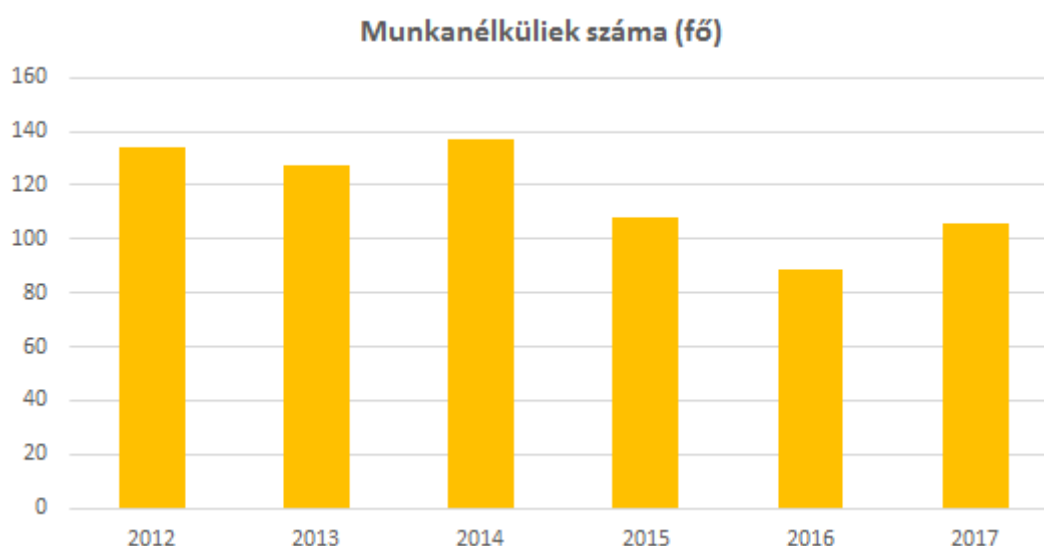

Településünkön a teljes lakosság csökkenésével arányosan az idősök száma is évről évre csökken. 5 év átlagát tekintve 30 fővel csökkent a nyugdíjban és egyéb nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma. Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előre haladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya. Az idősebb férfiak száma kevesebb, mint a nőké.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén						
Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	134	17	13%	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	128	20	16%	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	137	20	14%	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	108	17	16%	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	89	12	13%	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	106	10	9%	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A táblázat adataiból megállapítható, hogy a regisztrált munkanélküliek aránya az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek számával együtt csökken.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Ároktőn a fő megélhetést a mezőgazdaság biztosítja, ezért jellemző, hogy a nyugdíjasok mezőgazdaságból származó bevétellel egészítik ki nyugdíjukat. Munkalehetőséget biztosít továbbá a közelben található almáskert is.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

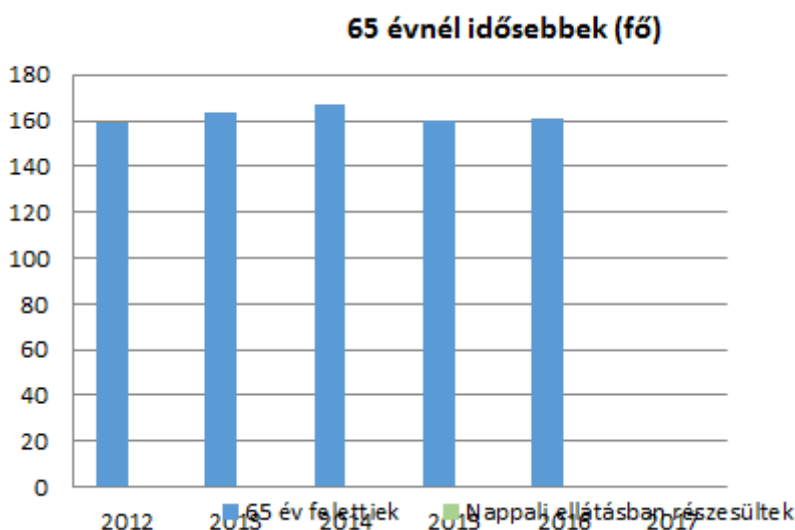
Az idősek tanulását segítő program nincs a településen. A közelmúltban pályázat keretén belül lehetőség nyílt egy informatika képzés megvalósítására.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma			
Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2012	159	0	0,00%
2013	164	0	0,00%
2014	167	0	0,00%
2015	160	0	0,00%
2016	161	0	0,00%
2017	n.a.	0	#ÉRTÉK!
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

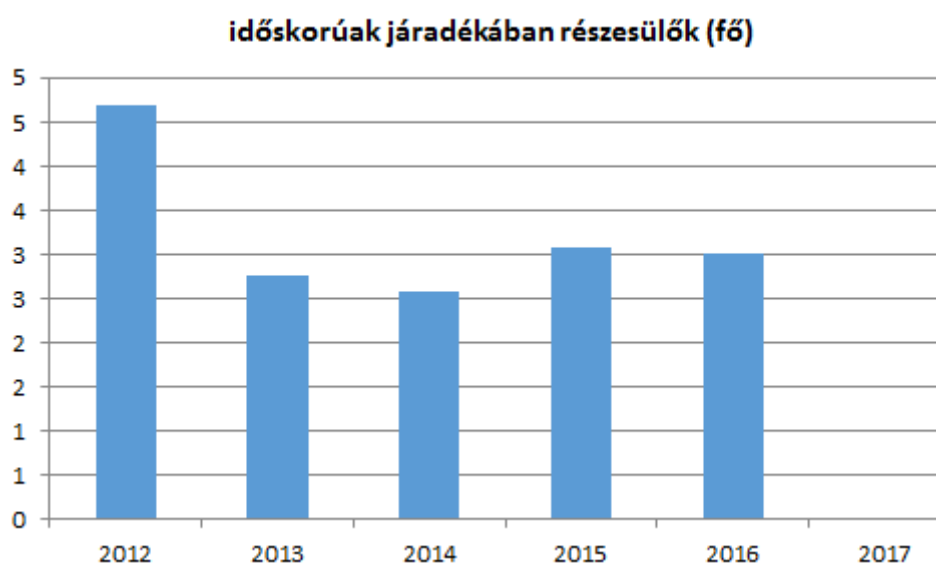

A településünkön a 65 év feletti lakosság számában 5 év távlatából jelentős változás nem tapasztalható, a nappali ellátásban részesülő időskorúakról sajnos nincsenek pontos adataink.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2012	5
2013	3
2014	3
2015	3
2016	3
2017	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ároktón az időskorúak járadékában 3 fő részesült. Tekintettel arra, hogy minden 65 év feletti személy részesül valamilyen ellátásban, így nyugdíjban vagy nyugdíjszerű ellátásban, ami minden esetben magasabb összegű, mint az időskorúak járadéka. Elmondható, hogy a szerényebb körülmények között élő nyugdíjasok száma alacsony.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az idősök egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférése az egészségügyi ellátórendszeren belül biztosított. Az egészségügyi alapellátást egy háziorvos és egy fogszakorvos látja el a településen.

Az Önkormányzat az alábbi idősöket is érintő szociális feladatokat látja el:

- Étkeztetés
- Házi segítségnyújtás
- Nappali ellátás (Idősök Klubja)
- Családsegítés

Az alapellátások megszervezésével a települési Önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális helyzetükből vagy más okból származó problémák megoldásában.

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. Házi segítségnyújtás keretében főként idős emberekről, fogyatékos személyekről, valamint azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről gondoskodnak, akik a rehabilitációt követően saját lakókörnyezetbe történő visszailleszkedés céljából támogatást igényelnek önálló életvitelük fenntartásához.

A házi segítségnyújtás keretében biztosítják:

- az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,
- az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

Ároktőn lakó aktívabb idősök számára több program és lehetőség áll rendelkezésre, de a kevésbé aktív, vagy mozgásukban korlátozott idősök számára szükséges volna a házi segítségnyújtók számának növelése.

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani és

- nyugdíjasok, nyugdíjszerű ellátásban, időskorúak járadékában, fogyatékosági támogatásban részesülők, vagy
- egészségkárosodottak rendszeres szociális segélyében részesülnek, vagy
- azok a személyek, akiknek az étkeztetését egészségi állapotuk indokolja.

Idősek Klubja elsősorban a saját otthonukban élő egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt, szociálisan és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képtelen személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére, igény szerint napközbeni étkezésre.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférést a településen a Tompa Mihály Községi Ház biztosítja. Az intézmény tevékenységének fontos szegmense az időskorúak számára a közművelődési szolgáltatások nyújtása, melyekkel igyekeznek bevonni e korcsoportot aktívan az intézmény tevékenységébe, különböző programokba. A Községi Ház mellett fontos kiemelni az Idősek Nappali Ellátóját is. A Nyugdíjas Klub összefogja a szórakozni, ismerkedni vágyó idős embereket. Havonta tartja rendezvényeit, melyen a névnap köszöntéstől, a nóta éneklésig, kártyázásig minden előfordul. A nyugdíjasklub tagjai kórust alakítottak és tánckart szerveztek.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2012	n.a.	7 579	0	1
2013	1	6 000	0	0
2014	n.a.	0	0	2
2015	n.a.	0	0	2
2016	1	4 096	0	2
2017	n.a.	0	0	0

Forrás: TEIR

c) idősök informatikai jártassága

A Községi Ház nyitott és nyilvános számítógép közösségi használatára, bár a tapasztalatok alapján ezt a szolgáltatást az idősebb korosztály nem igen veszi igénybe. A számítógépes ismeret köszönhető annak, hogy az elmúlt évben az idősebb korosztály részére az önkormányzat szervezett számítógépes ismeretek megszerzéséhez tanfolyamot, mely ingyenes volt. Így a számítógépet megismerni szándékozók élhettek ezzel a lehetőséggel.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időseket célzó programokat a településünkön leginkább az Idősek Klubja szervez. Az Önkormányzat évek óta megrendezi az idősek tiszteletére az Idősek karácsonyát és a vendéglátás mellett valamilyen ajándékkal kedveskedik az időseknek, illetve a kerek házassági évfordulójukat ünneplőknek. Az Önkormányzat anyagi lehetőségeihez mérten minden évben támogatja a Délibáb Nyugdíjas Klub által szervezett programokat.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
elmagányosodás, a gyermekek, unokák a munka vállalás miatt más településre elköltöznek	intézmény hálózat fejlesztése, fiatalok helyben tartása
nagy a veszélye a településen az idősek elszigetelődésének	minél több program szervezése az idősek részére
Az időskorúak elleni bűncselekmények magas száma	Még fokozottabb felvilágosítás a rendőri szervek együttműködésével

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Mint általában az esélyegyenlőség területén a fogyatékoságügyében is a társadalmi szemléletformálás az egyik legnagyobb feladat. Komoly kihívás hárul a döntéshozókra és végrehajtókra a társadalom egésze tekintetében: mindenki számára világossá kell tenni, hogy a fogyatékos emberek integrációja mindannyiunk feladata, és – bár jelentős anyagi forrásokat emészt fel – nem csupán pénz kérdése. Ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. A kulcsa az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítése, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáférése is megvalósuljon. Az akadálymentesítés követelménye az elmúlt időszakban beépítésre került a nem kifejezetten akadálymentesítési célú pályázatokba is, hogy a különböző közszolgáltatásokat nyújtó szervek vezetői szembesüljenek azzal, hogy az ő ügyfélkörükben is vannak, lehetnek fogyatékos emberek.

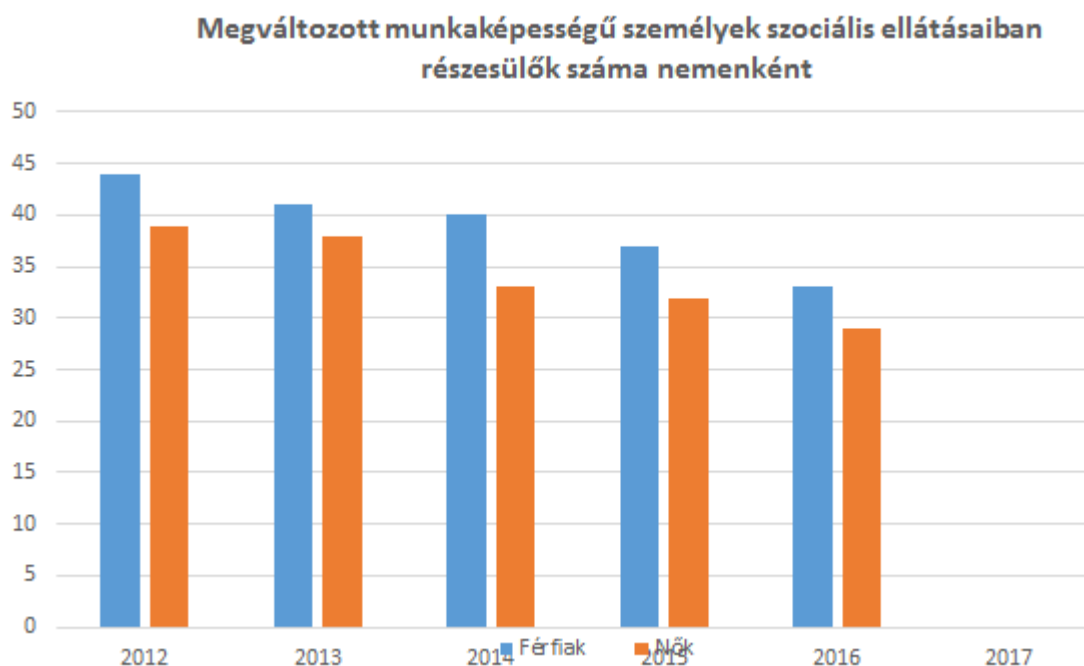
7.1 A településen fogyatékosággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékoság esetén még jelentősebb.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2012	44	39	83
2013	41	38	79
2014	40	33	73
2015	37	32	69
2016	33	29	62
2017	n.a.	n.a.	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

A megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülő nők száma minden vizsgált évben alacsonyabb volt, mint a férfiak száma. De mind a nők, mind a férfiak száma arányosan csökkent. Ezen időszakban vizsgálva az aktív korú lakossághoz mérten a megváltozott munkaképességű személyek arányszáma is folyamatosan csökken.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Ároktőn nincs olyan intézmény, amely a fogyatékos személyek nappali ellátását biztosítani tudja. A fogyatékos személyek állapotuknak megfelelően Sályban, Mezőkövesden, Egerben, Miskolcon vagy Budapesten részesülhetnek nappali ellátásban.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Településünkön kevés a foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára. Az elmúlt években számos közintézményünk akadálymentesítése megtörtént. Jelenleg településünkön nincs lehetőség a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatására.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A településen nincs ilyenről tudomásunk.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Településünkön a korábban már részletezett házi segítségnyújtást és étkeztetést, mint szociális alapszolgáltatásokat tudjuk biztosítani a fogyatékkal élők számára.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Nincs adatunk róla.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Településünk közintézményeinek nagy részében megtörtént az akadálymentesítés. Jelen Helyi Esélyegyenlőségi Programot feldolgozó ciklus alatt felújításra került a Dr. Mészáros Kálmán Általános iskola, a Tompa Mihály Községi Ház, a Fogorvosi rendelő, az Ároktői Óvoda és az Önkormányzati hivatal is. A beruházások tartalmazták a teljeskörű akadálymentesítést is. A fogyatékkal élő személyeken kívül az akadálymentes környezetnek haszonélvezői a kisgyermekes, babakocsival közlekedő szülők, a beteg és idős emberek. Az esélyegyenlőség szempontjainak vizsgálatánál két tényező kerül értékelésre: - az építési beruházások esetében a fizikai akadálymentesítés, a többi fejlesztés esetében a fogyatékkal élők számára biztosított infokommunikációs hozzáférés az eszközök, szolgáltatások használatához (vakbarát számítógépes és egyéb eszközök, könnyen érthető kommunikáció stb. Sajnos településünk egyetlen középülete sem rendelkezik infokommunikációs akadálymentesítő eszközökkel.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Akadálymentesen megközelíthető Ároktő község területén az általános iskola, óvoda, fogorvosi rendelő, az orvosi rendelő és az önkormányzat épülete is, de nem rendelkeznek infokommunikációs akadálymentesítő eszközökkel.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Részben megoldott.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Részben megoldott.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye stb.)

Legfontosabb célunk a fogyatékkal élők feltétel nélküli elfogadása. Ehhez mérten kell a hátránykompenzáló juttatások körét kidolgozni, a szolgáltatásokat bővíteni.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az Önkormányzat próbál segíteni, támogatást adni minden olyan civil szervezetnek, alapítványnak, amelyek hátránykompenzáló szolgáltatásokat nyújtanak, vagy kívánnak bevezetni.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
akadálymentesítés hiánya	utcák, terek, épületek akadálymentesítése pályázati lehetőségek kihasználásával

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Civil szervezetek Ároktő községben:

- Ároktő Polgárőr Egyesület
- Ároktő Peca Sporthorgász Egyesület
- Délibáb Nyugdíjas Klub
- Magyarok Nagyasszonya Katolikus Karitasz

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Ároktőn 2015-óta nem működik Roma Nemzetiségi Önkormányzat.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Ároktő település tagja a Dél-borsodi Sürgősségi Betegellátási Társulásnak, a Mezőcsát Kistérség Többcélú Társulásnak, a Mezőcsát és Térsége Területfejlesztési Önkormányzati Társulásnak, a Miskolci Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulásnak, valamint a Dél-borsodi LEADER Egyesületnek.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Településünkön nem működik nemzetiségi önkormányzat.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A társadalmi szervezetek célja, feladatai lehetnek:

- nevelés, képzés /szakma, kulturális, szakmai, sport/
- munkaképesség fejlesztés
- elhelyezés és munkába állás elősegítése
- életkörülményeik javítása
- a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítése
- kedvezményes szolgáltatások szervezése
- intézmény alapítása és működtetése
- tájékoztató és egyéb kiadványok kibocsátása
- egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító, egészségügyi, rehabilitációs tevékenység
- szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása
- gyermek és ifjúságvédelem, gyermek és ifjúsági érdekvédelem
- hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése
- emberi és állampolgári jogok védelme
- rehabilitációs foglalkoztatás
- munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának elősegítése és a kapcsolódó szolgáltatások.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit szereplők főként a foglalkoztatás terén tudnak bekapcsolódni az esélyegyenlőségi feladatokba.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Ároktő Község Önkormányzatának az alábbi partnerei voltak:

- Dr. Mészáros Kálmán Általános Iskola,
- Ároktői Óvoda,
- Védőnői Szolgálat,
- Háziiorvosi szolgálat,
- Mezőcsát Kistérség Többcélú Társulás Humánszolgáltató Központja,
- A településen működő civilszervezetek.

Az előkészítésben együttműködő partnerek bevonásának módszere a személyes kapcsolattartáson alapult.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az esélyegyenlőségi program tervezete társadalmi vitára bocsátása a hirdető táblán való kifüggesztéssel, illetve a honlapon való megjelenéssel biztosított volt.

Ároktő Község Önkormányzatának Esélyegyenlőségi Programja a Mezőcsáti Közös Önkormányzati Hivatal Ároktői Kirendeltségén ügyfélfogadási időben bármikor a lakosok rendelkezésére áll, valamint az Önkormányzat honlapján közzétételre kerül, így a község teljes lakosságának hozzáférése biztosítottá válik a tervezett esélyegyenlőségi folyamatok, tevékenységek megismerésére és megvalósítás folyamatos ellenőrzésére.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	adósságcsapda-pénzgazdálkodási hiányosságok, biztonságosabb megélhetés	életviteli tanácsadás saját környezetben, közfoglalkoztatás
Gyermekek	hátrányos helyzetű gyermekek iskolai teljesítménye, egészségtudatosság hiánya	felzárkóztató foglalkozások szervezése, ösztöndíjrendszer kialakítása, programok
Idősek	idősek elszigetelődése, gyermekeik, unokáik településről elköltözése	programok szervezése az idősek részére, fiatalok településen tartása
Nők	alacsony iskolai végzettség, magas munkanélküliség	képzések, átképzések megszervezése
Fogyatékkal élők	közütemények akadálymentesítése	pályázati lehetőségek

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	adósságcsapda-pénzgazdálkodási hiányosságok, biztonságosabb megélhetés	Ároktó Község Önkormányzata Járasi Hivatal Foglalkoztatási Osztály Felelős: Önkormányzat
Gyermekek	felzárkóztató foglalkozások szervezése	Dr. Mészáros Kálmán Általános Iskola Felelős: általános iskola
Idősek	programok szervezése az idősek részére, fiatalok helyben tartása	Ároktó Község Önkormányzata Délibáb Nyugdíjas Klub Felelős: Önkormányzat

Nők	magas munkanélküliség	Ároktó Község Önkormányzata Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály Felelős: Önkormányzat
Fogyatékkal élők	közüintézmények akadálymentesítése	Ároktó Község Önkormányzata Felelős: Önkormányzat

Jövőképünk

Ároktó Község Önkormányzatának Képviselő-testülete eddig is figyelemmel kísérte a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeit és folyamatosan igyekszik olyan intézkedéseket tenni, amely ezen csoportok életminőségének javítását szolgálja. Megfogalmazásra került, hogy olyan településen szeretnénk élni, ahol a romák továbbra is megkülönböztetés nélkül élhetnek, ahol az életminőségük javul. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életkörülményei javuljanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek fejlődését. A képviselő-testület számos intézkedéssel igyekszik a gyerekek óvodai és iskolai nevelését támogatni. A családok számára is számos anyagi és egyéb támogatást, programot biztosít.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek problémáira, azokra megoldást keresünk.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a foglalkoztatás elősegítését. A Foglalkoztatási Osztály által szervezett képzések nagyban hozzájárulnak a női munkavállalás esélyének növeléséhez.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők megsegítésére.

A képviselő-testület minden intézkedése arra irányul, hogy településünk minél élhetőbb legyen.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Adósságcsapda-pénzgazdálkodási hiányosságok, biztonságosabb megélhetés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Megélhetési nehézségek, szűkös életkörülmények, munkahely hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Megélhetési problémák leküzdése, munkahelyteremtés <u>Rövid távon:</u> Felmérések készítése, megélhetési nehézségek feltárása. Kapcsolatfelvétel az élelmiszer segélyt nyújtó szervezetekkel. <u>Közép távon:</u> A felérések eredményének ismeretében minél több személy bevonása a közfoglalkoztatásba. A munkaerőpiacon történő elhelyezkedés lehetőségének megteremtése. <u>Hosszú távon:</u> megélhetési források keresése, megteremtése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Közfoglalkoztatási cél meghatározása, pályázat benyújtása, közfoglalkoztatás megvalósítása
Résztvevők és felelős	Résztvevők: munkanélküli ároktói lakosok, pályakezdő fiatalok Felelős: Ároktó Község Önkormányzata
Partnerek	Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	rövid táv: 2019. 12. 31. közép táv: 2021. 12. 31. hosszú táv: 2023. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	eredményességi mutató: munkahelyek számának növekedése dokumentáltsága: önkormányzati nyilvántartások forrása: önkormányzati nyilvántartások fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	a közfoglalkoztatás támogatási rendszerének átalakítása
Szükséges erőforrások	pénzügyi és humán

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Felzárkóztató foglalkozások szervezése a mélyszegénységben élő és a roma felnőtt lakosság számára
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	a mélyszegénységben élő és a roma felnőtt lakosság iskolázottsága alacsony
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	a célcsoport iskolázottsága emelkedik
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	igények felmérése, pályázat benyújtása, nyertes pályázat esetén a foglalkozások megszervezése
Résztvevők és felelős	Résztvevők: felzárkóztatásra szoruló felnőttek Felelős: Ároktó Község Önkormányzata
Partnerek	Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
Határidő(k) pontokba szedve	rövid táv: 2019. 12. 31. közép táv: 2021. 12. 31. hosszú táv: 2023. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	eredményességi mutató: az iskolai eredmények javulnak dokumentáltsága: önkormányzati nyilvántartások forrása: önkormányzati nyilvántartások fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	kockázat: érdektelenség a foglalkozások iránt, kockázat csökkentésének eszközei: a tanulók informálása a foglalkozásokról
Szükséges erőforrások	humán erőforrás és pályázati lehetőségek

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel megismertetése, a megelőzésre vonatkozó ismeretek átadása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	egyre többen vegyenek részt az egészségvédelmi programokon rövidtávú cél: programok számának növekedése középtávú cél: programok számának növekedése hosszútávú cél: programok számának növekedése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	igények felmérése a programok témájára vonatkozóan, ilyen célú pályázat benyújtása, nyertes pályázat esetén a cél megvalósítása, programok szervezése
Résztvevők és felelős	Résztvevők: gyerekek Felelős: általános iskola, óvoda
Partnerek	Ároktő Község Önkormányzata
Határidő(k) pontokba szedve	rövid táv: 2019. 12. 31. közép táv: 2021. 12. 31. hosszú táv: 2023. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	eredményességi mutató: a programok száma dokumentáltsága: az intézménynél dokumentálva forrása: az intézménynél fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	kockázat: érdektelenség a programok iránt, kockázat csökkentésének eszközei: az idősök informálása a programokról
Szükséges erőforrások	humán erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	A női munkavállalás elősegítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	magas az alulképzett, munkanélküli nők száma, nehezebb az elhelyezkedés a gyermeket nevelő nők körében
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Alacsony iskolai végzettség miatti hátrányok leküzdése <u>Rövid távon:</u> Felmérések készítése, igényfelmérés <u>Középtávon:</u> A nők szülés szülési szabadság utáni elhelyezkedési nehézségeinek csökkentése <u>Hosszútáv:</u> megélhetési gondok leküzdése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Képzések szervezése, Elhelyezkedés segítése
Résztvevők és felelős	Résztvevők: munkanélküli nők Felelős: Ároktó Község Önkormányzata
Partnerek	Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
Határidő(k) pontokba szedve	rövid táv: 2019. 12. 31. közép táv: 2021. 12. 31. hosszú táv: 2023. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	eredményességi mutató: képzettségi mutatók javulása dokumentáltsága: a képző szerveknél dokumentálva forrása: a képző szerveknél fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	kockázat: érdektelenség a programok iránt, kockázat csökkentésének eszközei: követendő jó példa bemutatása
Szükséges erőforrások	humán erőforrás, pályázati forrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Fiatalok helyben tartása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	az idősök gyermekei, unokái elvándorolnak a településről, ezért csökken a fiatalok száma a településen
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Anyagi támogatás ösztönzésével a fiatalok településünkön való letelepítése és településünkön tartása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Anyagi támogatás nyújtása a fiatal leteleplők részére
Résztvevők és felelős	Résztvevők: fiatal letelepedők Felelős: Ároktő Község Önkormányzata
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	rövid táv: 2019. 12. 31. közép táv: 2021. 12. 31. hosszú táv: 2023. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	eredményességi mutató: a lakosságszám emelkedése, a fiatalok arányának növekedése dokumentáltsága: önkormányzati nyilvántartás forrása: önkormányzati adatok fenntarthatósága: a képviselő-testület költségvetése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	kockázat: a támogatás nem elég ösztönző és a fiatalok elvándorlási aránya nem áll meg
Szükséges erőforrások	humán és pénzügyi erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Programok szervezése az idősok részére
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	nagy a veszélye az idősok elszigetelődésének a településen
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	minél többen vegyenek részt a szervezett programokon rövidtávú cél: programok számának növekedése középtávú cél: programok számának növekedése hosszútávú cél: programok számának növekedése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	igények felmérése a programok témájára vonatkozóan, programok szervezése
Résztvevők és felelős	Résztvevők: idősok Felelős: Délibáb Nyugdíjas Klub
Partnerek	Ároktő Község Önkormányzata
Határidő(k) pontokba szedve	rövid táv: 2019. 12. 31. közép táv: 2021. 12. 31. hosszú táv: 2023. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	eredményességi mutató: a programok száma dokumentáltsága: intézménynél dokumentálva forrása: nyugdíjas klub fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	kockázat: érdektelenség a programok iránt
Szükséges erőforrások	humán és pénzügyi erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Közüntézmények teljes akadálymentesítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	a közüntézmények akadálymentesítése nem, vagy csak részben megoldott
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	a közüntézmények akadálymentesek legyenek rövidtávú cél: akadálymentes intézmények száma növekszik középtávú cél: akadálymentes intézmények száma növekszik hosszútávú cél: valamennyi intézmény akadálymentes
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	pályázati lehetőségek keresése, pályázat benyújtása, pályázat megvalósítása
Résztvevők és felelős	Résztvevők: fogyatékkal élők Felelős: Ároktó Község Önkormányzata
Partnerek	Önkormányzat intézményei
Határidő(k) pontokba szedve	rövid táv: 2019. 12. 31. közép táv: 2021. 12. 31. hosszú táv: 2023. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	eredményességi mutató: a fejlesztések megvalósítása dokumentáltsága: fejlesztések befejezése forrása: önkormányzat fenntarthatósága: a pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján
Kockázatok és csökkentésük eszközei	kockázat: nem kerül kiírásra megfelelő pályázat vagy nem nyer a benyújtott pályázat, kockázat csökkentésének eszközei: megfelelő pályázatok benyújtása
Szükséges erőforrások	humán és pénzügyi erőforrás

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Adósságcsapda- a- pénzgazdálkodási hiányosságok, biztonságosabb megélhetés	adósságcsapda- - pénzgazdálkodási hiányosságok, megélhetési nehézségek	megélhetési gondok és felhalmozott díjhátralékok csökkenése	Ároktó Község Önkormányzat a által készített konceptió	életviteli tanácsadás, közfoglalkoztatásba való bevonás	Ároktó Község Önkormányzat a	2023.12.31.	résztvevők száma, statisztika, adósságcsökkenés, munkanélküliség csökkenése	humán és pénzügyi	folyamatos, következetes ellenőrzés
2	Felzárkóztató foglalkozások szervezése a mélyszegénységben élő és a roma felnőtt lakosság számára	a célcsoport iskolai végzettsége alacsony, munkaerő piaci helyzetük rossz	8. osztály megszerzését és munkára hangoló képzések elvégzésének elősegítése	Ároktó Község Önkormányzat szociális rendelete	iskolai végzettség, szakmai tudás megszerzése	Ároktó Község Önkormányzat a	2023.12.31.	foglalkozásokon részvevők száma és a munkavállalók száma nő	humán és pénzügyi	folyamatos tevékenységgel biztosítható
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel megismertetése, a megelőzésre vonatkozó ismeretek	az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	a szűrővizsgálatok jelentőségének népszerűsítése, egészséges életmód	Ároktó Község Önkormányzat ának döntései	előadások, bemutatók szervezése	általános iskola, óvoda	2023.12.31.	résztvevők száma	humán erőforrás	esélyegyenlősé- g biztosításával kapcsolatos intézkedések testületi határozata

	átadása									
III. A nők esélyegyenlősége										
1	A női munkavállalás elősegítése	alulképzettség, nehezebb az elhelyezkedés a gyermeket nevelő nők körében	nők sikeres munkavállalása	pályázat	képzések szervezése, elhelyezkedés segítése	Ároktő Község Önkormányzata	2023.12.31.	képzettségi és foglalkoztatottsági mutatók javulása	humán és pénzügyi	folyamatos tevékenységgel biztosítható
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Fiatalok helyben tartása	a fiatalok elvándorolnak a településről	a fiatalok helyben maradjanak, itt telepedjenek le	Ároktő Község Önkormányzat rendelete	munkahelyteremtés, lakáshoz jutás támogatása	Ároktő Község Önkormányzata, Foglalkoztatási Osztály	2023.12.31.	lakónépesség növekedése, csökken az elvándorlás	pályázati forrás, önkormányzati önerő	folyamatos tevékenységgel biztosítható
2	Programok szervezése az idősek részére	nagy veszélye az idősek elszigetelődésének a településen	több idősebb korú vegyen részt a szervezett programokon	Ároktő Község Önkormányzat szociális rendelete	igények felmérése a programok témájára vonatkozóan, programok szervezése	Déliab Nyugdíjas Klub	2023.12.31.	programok száma	humán és pénzügyi	folyamatos tevékenységgel biztosítható
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Közüintézmények teljes akadálymentesítése	a közintézmények akadálymentesítése nem, vagy csak részben megoldott	valamennyi intézmény akadálymentes	pályázati dokumentáció	pályázati kiírások keresése, pályázatok beadása, megvalósítása	Ároktő Község Önkormányzata	2023.12.31.	akadálymentesített közintézmények számának növekedése	humán és pénzügyi	a pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

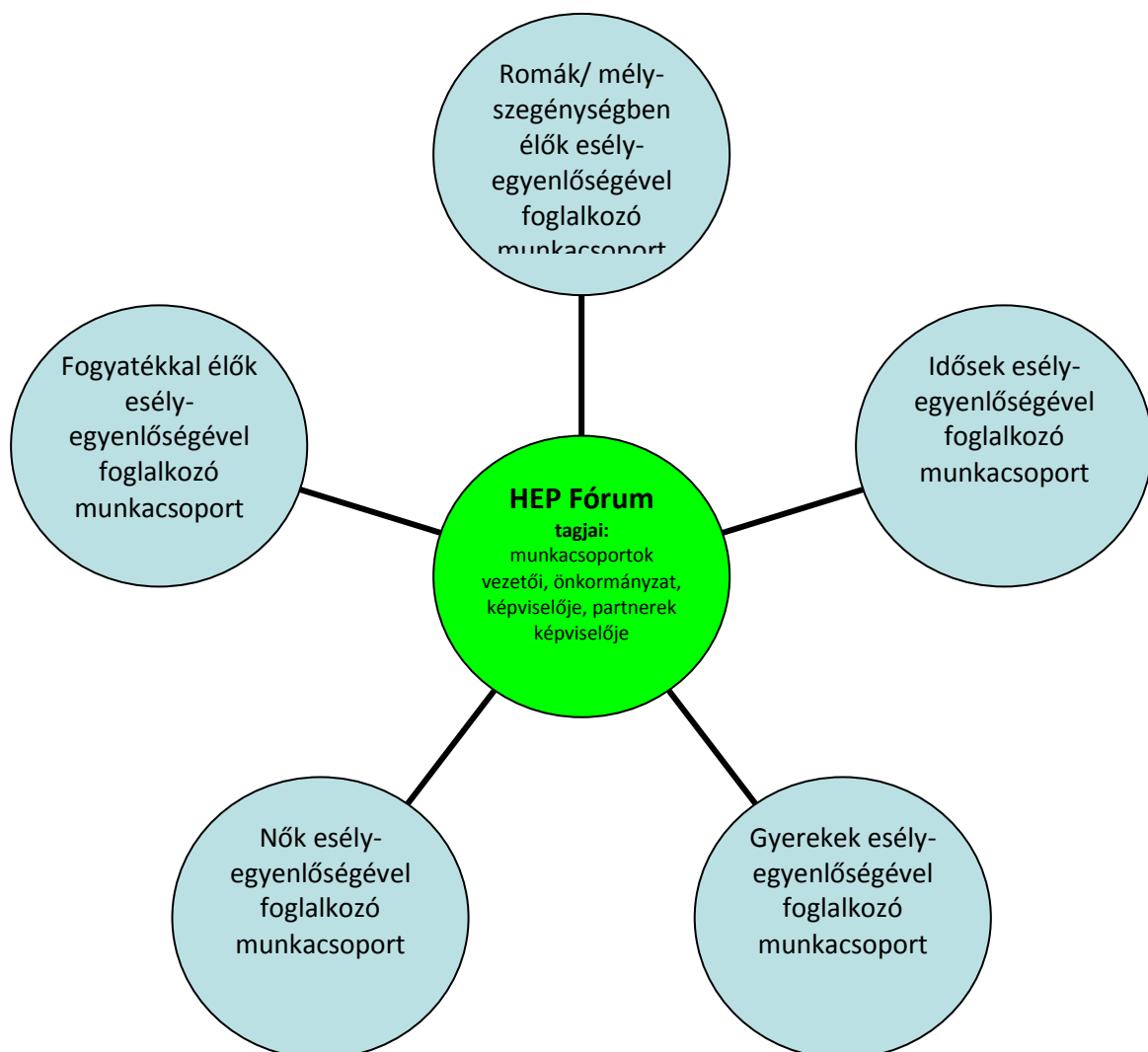
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre, az esélyegyenlőségi problémák megvitatására és a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása.

A HEP Fórum feladatai:

- a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja a Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről mindenkor polgármester és a képviselő-testület felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Ároktő község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Ároktő község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 24/2019. (III. 27.) határozatával elfogadta.

Ároktő, 2019. március 27.

Vargáné Kerékgyártó Ildikó

Vargáné Kerékgyártó Ildikó
polgármester

Ároktő Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Ároktő, 2019. március 27.

Dr. Mészáros Kálmán
Dr. Mészáros Kálmán Általános Iskola

Ároktő, 2019. március 27.

Tellegdi Zoltáné

Ároktői Óvoda

Ároktő, 2019. március 27.

Gerevics Csilla

Védőnői szolgálat

Ároktő, 2019. március 27.

Gabol Tiborné

Délibáb Nyugdíjas Klub

HEP elkészítési jegyzék²

(kitöltése opcionális – amennyiben nem kerül kitöltésre, az oldal törölhető)

NÉV ³	HEP részei ⁴										Aláírás ⁵
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Dr. Mészáros Kálmán Általános Iskola	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>Mészáros Kálmán</i>
Ároktői Óvoda	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>Ároktői Óvoda</i>
Védőnői szolgálat	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>Védőnői szolgálat</i>
Déliab Nyugdíjas Klub	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>Györfi Tiborné</i>
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

JEGYZŐKÖNYVI KIVONAT

Készült: Ároktő Község Önkormányzat Képviselő-testületének 2019. március 27. napján megtartott **nyílt** képviselő-testületi ülésének jegyzőkönyvéből.

Ároktő Község Önkormányzat Képviselő-testületének

24/2019. (III. 27.) határozata

Tárgy: Helyi Esélyegyenlőségi Program 2019-2024.

A Képviselő-testület 2019-2024. évre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját megtárgyalta és azt az előterjesztés szerinti tartalommal elfogadja.

Felelős: Vargáné Kerékgyártó Ildikó polgármester
Határidő: azonnal .

k.m.f.

Vargáné Kerékgyártó Ildikó s.k.
polgármester

dr. Jerebák József s.k.
jegyző

Keresztesi barnabás s.k.
jegyzőkönyv hitelesítő

Ároktő, 2019. március 27.

Kiadmány hitelül:

Ugyan
dr. Jerebák József
jegyzőkönyvvézető

